

JAAERVERSLAG KVK 2020

KVK

Colofon

Uitgave

Kamer van Koophandel®, maart 2021

Inhoud

1. Bestuursverslag	4	5. Jaarrekening 2020	26
1.1 Terugblik op 2020	4	5.1 Resultatenrekening	27
1.2 In vogelvlucht door het jaar heen	7	5.2 Kasstroomoverzicht 2020	27
1.3 Onze visie op maatschappelijk verantwoord ondernemen	11	5.3 Algemene toelichting bij de jaarrekening	28
1.4 KVK in cijfers	11	5.4 Toelichting op de balans	32
1.5 Dit is onze organisatie	13	5.6 WNT-verantwoording	41
1.6 Onze financiën	13	5.7 Gebeurtenissen na balansdatum	45
1.7 Onze blik vooruit	14	6. Overige gegevens	46
2. Verslag Ondernemingsraad	15	6.1 Regeling voor bestemming van het resultaat	46
2.1 Werkperiode OR 2017-2020	15	6.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	47
3. Verslag Centrale Raad	17	6.3 Resultatenrekening per taak	49
3.1 De raden van KVK	17		
3.2 Centrale Raad	17		
4. Bedrijfsvoering	19		
4.1 Algemeen	19		
4.2 Corporate governance	19		
4.3 Totstandkoming beleidsinformatie	20		
4.4 Risicomanagement en internal control framework	20		
4.5 In control verantwoording	24		
4.6 Doelmatigheid en rechtmatigheid	25		

1. Bestuursverslag

1.1 Terugblik op 2020

De onzekerheid waar we als maatschappij vanaf februari mee te maken kregen als gevolg van het coronavirus is ongekend. Onzekerheid over gezondheid van je naasten en dierbaren, onzekerheid over inkomen en baan, onzekerheid over wat er nog allemaal kan gebeuren. Juist in tijden van onzekerheid, is het van cruciaal belang dat er ook zekerheden blijven bestaan als gezondheidszorg, inkomenszekerheid of financiële steun, eten en een dak boven je hoofd. Voor ondernemers geldt dat niet anders; zij zoeken steun om te blijven bestaan, hun personeel te kunnen betalen of niet te hoeven ontslaan en aan verplichtingen te kunnen voldoen. Als KVK hebben we met het Coronaloket snel ingespeeld op de informatiebehoefte over corona. Dit initiatief is op 12 maart gestart op verzoek van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en is breed gewaardeerd onder ondernemers. Dit zien we ook terug in alle bezoekstatistieken.

Corona en de impact op de ondernemers

De impact van de coronacrisis is groot voor Nederlandse ondernemers. Door de opgelegde beperkingen of zelfs het verplicht sluiten van het bedrijf zien veel ondernemers hun omzet fors dalen of verdwijnen. Ze moeten hun financiële reserves aanboren en vrezende voor het voortbestaan van hun bedrijf en de gevolgen voor hun personeel. Dat heeft ook een emotionele impact op ondernemers. Gelukkig heeft de overheid meerdere regelingen opgetuigd om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Denk daarbij aan inkomensondersteuning of tegemoetkoming in de loonkosten. En andere regelingen die het makkelijker maken om aan krediet te komen.

Het is echter niet altijd kommer en kwel. Terwijl de ene branche het moeilijk heeft, doen andere branches zoals pakketbezorgers en online winkels goede zaken en zien zij juist meer omzet. De coronacrisis stimuleert innovatief denken en biedt mogelijkheden voor nieuwe of andere businessmodellen. Het heeft in elk geval het thuiswerken op de agenda gezet. Onderzoek van KVK wees uit dat bijna een vijfde van de ondernemers verwacht meer te gaan thuiswerken dan vóór de coronacrisis.

Genoemde redenen zijn onder andere het gemak en dat thuiswerken kosten- en tijdbesparend werkt. De helft van de respondenten geeft aan geen verandering te verwachten omdat men voorheen ook al thuiswerkte of omdat men de voordelen van werken op kantoor ziet, zoals bijvoorbeeld de gezelligheid en het belang van face-to-face contact.

Corona en de impact op de organisatie

Het coronavirus is in korte tijd van iets dat ver weg leek een dagelijkse realiteit geworden die ook forse impact heeft op KVK en haar medewerkers. KVK is onderdeel van de vitale infrastructuur. We stonden daarom vanaf begin maart voor de uitdaging om het werk zoveel mogelijk door te laten gaan en onze kantoren open te houden. Vanaf het allereerste begin is de crisisaanpak opgepakt door het Crisis Management Team (CMT). Dit operationele team - bestaande uit meerdere disciplines en altijd onder leiding van een RvB-lid - heeft de dagelijkse regie gevoerd over alle crisisgerelateerde maatregelen, beeldvorming en informatievoorziening. Op deze manier is geprobeerd de organisatie zo goed mogelijk door deze periode te leiden, met de gezondheid van collega's en de continuïteit van bedrijfsvoering en dienstverlening voorop. Het uitgangspunt 'werk zoveel mogelijk thuis' betekende dat gemiddeld 70% van de medewerkers het werk vanuit huis deed. Een aanzienlijk deel moest echter op kantoor of achter de balie werken om onze dienstverlening voor het Handelsregister door te kunnen laten gaan. KVK heeft via diverse maatregelen voor een zo veilig mogelijke kantooromgeving gezorgd.

De winkel bleef open

Net zoals veel ondernemers en organisaties heeft ook KVK haar werkwijze en dienstverlening moeten aanpassen. We hebben de inrichting van onze frontofficekantoren aangepast om zodoende een veilige omgeving voor bezoeker en medewerker te creëren. De vele fysieke events die op de agenda stonden zijn in de meeste gevallen omgezet naar een online versie. Samen hebben we zo toch veel ondernemers weten te bereiken en hen kunnen adviseren en inspireren. Denk aan de KVK Innovatie Top 100 en de KVK Impact Award. Of de KVK Live Adviesdagen die in november zijn gehouden met ruim 9.000 online inschrijvingen. Bij het Handelsregister kwam het accent nog meer te liggen op onze digitale services zoals de applicatie Online muteren.

Governance

Na bijna acht jaar voorzitterschap verliet Claudia Zuiderwijk in september KVK. In die periode heeft zij een robuuste organisatie neergezet die voorbereid is op de toekomst. Zij heeft van KVK een lerende organisatie gemaakt. En een omgeving gecreëerd met veel ruimte voor innoveren en experimenteren en met veel aandacht voor het ontwikkelpotentieel van de mensen.

Per 1 oktober is Susi Zijdeveld gestart als interim-voorzitter van de raad van bestuur van KVK. Zij vervult deze rol tot uiterlijk 1 april 2021. Tegelijkertijd is de procedure gestart voor de werving en selectie van een vaste nieuwe bestuursvoorzitter. De raad van bestuur heeft zich, in afstemming met de Ondernemingsraad (OR), gebogen over het best passende profiel voor KVK. Het ministerie van EZK heeft het profiel mede vormgegeven aangezien de minister de nieuwe voorzitter benoemt. Aangezien deze procedure enige tijd in beslag kan nemen, is gekozen voor een interim-voorzitter.

Daarnaast is Siem van den Broek op 1 juli als nieuwe bestuurssecretaris bij KVK begonnen. Hij volgt Jan Hoogkamer op, die op 1 oktober met pensioen is gegaan. Jan Hoogkamer heeft samen met Claudia Zuiderwijk een belangrijke rol gespeeld bij het vormgeven van de digitale transitie van KVK.

Vorbereidingen op een wendbare organisatie

Ondanks de uitdagingen die de coronacrisis met zich meebracht is KVK ook als organisatie in beweging gebleven. We bouwen voort op wat er staat en werken aan het verder wendbaar maken van de organisatie. In juni werd hiervoor de agile transformatie aangekondigd, een logische stap in de richting van de KVK'24 doelstelling om verder te digitaliseren.

KVK moet zich continu snel kunnen aanpassen. Want we voelen de druk die de ondernemer voelt, we ervaren de ongelooflijke snelheid van technologische ontwikkelingen én de toegenomen druk vanuit wet- en regelgeving. Dat vraagt van ons echt een hogere versnelling. En deze hogere versnelling bereiken we door anders te gaan werken: op een agile manier. Zo creëren we meer klantwaarde. Waarbij we volledig zijn aangesloten op de dynamische wereld van de ondernemer.

IT-portfolio

Net zoals in 2019 hebben we te maken gehad met een zeer volle IT-portfolio. Naast het opschonen van onze IT-legacy wordt de agenda voor een belangrijk deel bepaald door de vele (Europese) wetswijzigingen rond registers en privacy. Maar ook onze strategische doelen om de inschrijf- en wijzigingsprocessen verder te digitaliseren en onze adviesdienstverlening beter en slimmer te ontsluiten naar ondernemers, leggen een groot beslag op de IT-portfolio. Om dit beter te managen, zijn verdere stappen gezet in onze agile-ontwikkeling.

Digitalisering Handelsregister

De ingezette lijn om zowel de registratie in het Handelsregister als de ontsluiting van Handelsregisterinformatie te digitaliseren is in 2020 voortvarend opgepakt. Steeds meer gegevens kunnen online gewijzigd worden en we hebben de ambitie uitgesproken dat in 2021 alle wijzigingen in het Handelsregister digitaal kunnen worden opgegeven. Dit als opmaat om in 2024 onze dienstverlening volledig digitaal, 24/7 en veilig beschikbaar te maken.

Als afsluiting van deze terugblik rest ons als raad van bestuur om onze dank uit te spreken voor de inzet en betrokkenheid van al onze medewerkers in deze onwerkelijke coronasituatie.

1.2 In vogelvlucht door het jaar heen

januari

KVK Innovatie Top 100

In januari kondigde KVK de 15e editie aan van de KVK Innovatie Top 100. Met dit initiatief vieren we de vernieuwende kracht van ondernemers. We zetten innovatieve ondernemers in de schijnwerpers, zodat andere ondernemers ze zien en er inspiratie uit halen. Ook in tijden van corona zijn er veel ondernemers bezig met innovatie en dus hebben we ook in 2020 een mooie lijst samen kunnen stellen.

2020 KVK
Innovatie
Top 100

februari

Miljoenste online ingediende wijziging (Online Muteren) verwerkt.

Op 3 augustus 2017 is de applicatie Online Muteren live gegaan. Sindsdien is het voor ondernemers mogelijk om online wijzigingen bij KVK in te dienen. Dit geldt voor alle rechtsvormen. Niet alleen komen daarmee de mutaties online binnen bij KVK, deze kunnen ook (deels) digitaal verwerkt worden door de Backofficemedewerkers. Online Muteren zorgt sinds de introductie direct voor een grote verbetering in de klantwaardering op onze dienstverlening.

Consultatie nieuwe gebruiksvoorwaarden Handelsregister

Op 1 januari 2020 ging de nieuwe Handelsregisterwet van kracht. Eén van de wijzigingen gaat over het databankenrecht dat op het Handelsregister rust en dat is voorbehouden aan KVK. Met dit recht kan KVK voorwaarden stellen aan het gebruik van gegevens uit het Handelsregister. KVK kondigde in lijn daarmee aan nieuwe gebruiksvoorwaarden op te stellen voor het verstrekken van Handelsregistergegevens en startte in februari hierover de consultatie met partijen die in grote volumes Handelsregistergegevens opvragen en gebruiken. Denk aan banken, verzekeraars, energiemaatschappijen en handelsinformatiebedrijven.

1.000.000

Handelsregisterwet

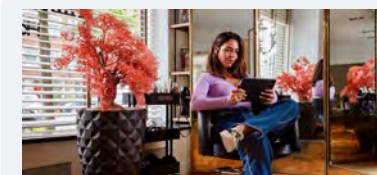
maart

KVK past programma van KVK Startersweek aan

Gezien de ontwikkelingen rond het coronavirus moesten de fysieke evenementen van de KVK Startersweek geannuleerd worden. Om starters in deze tijden toch van relevante informatie te voorzien, hebben we alle fysieke evenementen zoveel mogelijk online aangeboden. Ook de geplande webinars en het Facebook live event konden gelukkig doorgaan.

Start Coronaloket

Op donderdag 12 maart is KVK op verzoek van het ministerie van EZK gestart met het Coronaloket. Ondernemers kunnen de website ([KVK.nl/coronaloket](https://www.kvk.nl/coronaloket)) bezoeken om belangrijke informatie op te halen rondom vragen die leven. Als de vraag er op de website niet bij staat, kan er gebeld worden met het KVK Adviesteam dat het Coronaloket bemenst.

KVK
LIVE
ADVIES
DAGEN

16
maart
2020

1.665
Beantwoorde
coronavragen (*)

94.213
Sessies op Coronaloket (**)

21
NPS
(***)

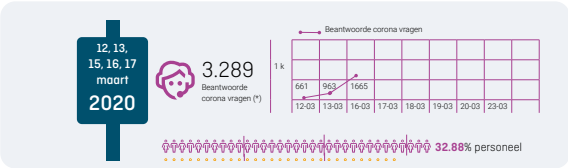
79%
GES
(****)

(*) Totaal aantal calls op 0800-2117, webcare gesprekken & chats (exclusief weekend)

april

KVK Coronaloket overstelpt met vragen
 Het in maart gelanceerde Coronaloket werd een belangrijke vraagbaak voor ondernemers voor vragen over corona en de steunmaatregelen. In april stond de teller al op bijna 35.000 telefonische adviezen en meer dan 2.000.000 bezoeken op de website.

mei

Derde KVK-Flitspeiling
 Het merendeel van de Nederlandse ondernemers verwacht te kunnen (blijven) bestaan in de anderhalvemetersamenleving. Dat bleek uit de derde KVK-Flitspeiling waar een kleine 5.800 Nederlandse ondernemers aan meededen. De KVK-Flitspeiling is een continue meting van een aantal vragen om zicht te krijgen op de impact van de coronacrisis op ondernemers. De inzichten helpen de overheid bij het ontwikkelen van beleid. De eerste Flitspeiling werd uitgevoerd in april.

YouTube-kanaal Beyond Business
 Speciaal voor jongeren en iedereen die op een frisse, vernieuwende manier informatie zoekt over ondernemerschap heeft KVK het YouTube-kanaal Beyond Business. Iedere week een nieuwe video met bijzondere verhalen, spannende situaties en lessen van andere ondernemers. In het tweejarig bestaan heeft het kanaal bijna 8 miljoen kijkers getrokken. In mei is gestart met een serie die laat zien hoe bekende influencers, contentmakers en ondernemers in coronatijd vanuit huis ondernemen.

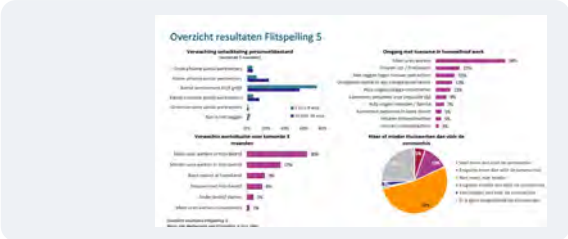
juni

Aankondiging afscheid Claudia Zuiderwijk
 In juni kondigde Claudia Zuiderwijk aan dat zij na de zomer afscheid neemt als voorzitter van de raad van bestuur van KVK. Op 1 oktober 2020 is zij gestart als algemeen directeur van GVB, stadsvervoerder van Amsterdam. "In de afgelopen jaren hebben we als KVK grote stappen gezet. We zijn getransformeerd van 14 organisaties naar 1 landelijke organisatie met een digitale strategie. Hierdoor hebben we enorm kunnen opschalen in het aantal ondernemers dat we voorzien van informatie en advies waardoor zij makkelijker kunnen ondernemen. Bovendien kunnen we als publiek gefinancierde organisatie onze taken nu veel efficiënter uitvoeren. Ik ben enorm trots dat we dit samen hebben neergezet", zegt Claudia Zuiderwijk over haar vertrek.

juli

Vijfde KVK Flitspeiling
 Ongeveer een derde van de Nederlandse ondernemers verwacht het komende kwartaal meer uren te gaan werken in het bedrijf. Redenen die ondernemers voor deze verhoogde werkdruk aan KVK meegeven zijn: er is minder personeel beschikbaar, onder andere door ontslag of het niet kunnen betalen van personeel, extra tijd investeren in klanten om verloren omzet terug te winnen of omdat het - juist door corona - beter gaat met het bedrijf. Denk bijvoorbeeld aan thuisbezorgers.

augustus

Bekendmaking interim-voorzitter van RvB

In augustus werd bekend dat Susi Zijdeveld de tijdelijke opvolger van Claudia Zuiderwijk is. Zij vervult deze rol voor een periode van 6 maanden.

september

KVK publiceert onderzoek: Ondernemen in tijden van corona

Hoewel het beeld is dat er in Nederland een flink aantal ondernemers het moeilijk heeft, laat het onderzoek 'Ondernemen in tijden van corona' zien dat het met een groot deel van de Nederlandse ondernemers goed gaat. Bijna de helft van de ondernemers staat er positief voor en gaat onveranderd door of is zelfs aan het groeien. Ongeveer een kwart heeft het moeilijker en geeft aan bezig te zijn met overleven, te krimpen of dreigt zelfs (bijna) failliet te gaan.

Lancering UBO-register

Zondag 27 september is het UBO-register na een jarenlange voorbereiding live gegaan. Na het Handelsregister en het kleinere LEI-register, is het UBO-register het derde register dat KVK beheert. Ruim 1,5 miljoen organisaties moeten UBO's (Ultimate Beneficial Owner) gaan inschrijven in dit nieuwe register. Ze hebben hiervoor de tijd tot 27 maart 2022. Het register zorgt voor transparantie over wie de uiteindelijk belanghebbende van een onderneming is en helpt zo in het voorkomen van financieel-economische criminaliteit, zoals witwassen van geld en terrorismefinanciering.

oktober

KVK wint SAN-award

Woensdag 30 september viel KVK in de prijzen tijdens de uitreiking van de SAN (Stichting Adverteerdersjury Nederland) accenten 2019. Onze campagne voor het KVK Adviesteam was genomineerd in de categorie Business-to-Business. SAN juryvoorzitter Karlien Serrarens (PwC) feliciteerde ons met de winst: "Meer dan verdiend hebben jullie deze gewonnen. Wat een ongelooflijk mooie, vernieuwende, interactieve campagne hebben jullie neergezet. Top gedaan."

KVK start met maandelijkse Trendrapportages

De nieuwe KVK Trendrapportage geeft maandelijkse trends weer van de dynamiek in het bedrijfsleven. Daarbij is gekozen voor startende bedrijven en bedrijven die zijn gestopt. Daarnaast worden nog specifiek de faillissementen bekeken. De trends worden voor zowel de sectoren als de regio's in beeld gebracht. Naast de trends worden de vijf branches benoemd die de laatste maand opvallen door het grootste aantal starters en stoppers. Bij de faillissementen is verder ook gekeken naar de trend met betrekking tot de absolute aantallen vanaf 2019.

Profiel: Wie hebben we aan de lijn gehad?

43% is mkb
32% is zzp'er
25% is overig/onbekend

Welke thema's

33% van de klantvragen gaat over thema Personeel, tweede thema is Regelingen overheid met 29% en 25% over Financiering/liquiditeit

KVK

UBO-register

TRENDRAPPORT BEDRIJFSLEVEN

Per sector en regio,
oktober 2020

Starters

Stoppers

Aantal starters/stoppers per maand
2020 t.o.v. 2019

november

KVK Live Adviesdagen

Tijdens de KVK Live Adviesdagen van 23 tot en met 26 november bood KVK, met een aantal organisaties en ondernemers, vier dagen lang online advies, informatie en inspiratie. Iedere dag stond er een ander thema centraal en werd ingehaakt op wat er nu speelt, kan en mag. Er werd bijna 11.000 keer deelgenomen aan de live sessies. Deze sessies werden daarnaast ruim 34.000 keer teruggekeken. Tijdens het evenement werd ook de KVK Innovatie Top 2020 gepresenteerd én de winnaar van de KVK Impact Award bekendgemaakt.

KVK Impact Award

In een tijd als deze verdienen ondernemers die out-of-the-box durven te denken (en doen) een podium. Daarom presenteerde KVK in november tijdens de KVK Live Adviesdagen een aanmoedigingsprijs: de KVK Impact Award. Ondernemers uit het mkb die een baanbrekende innovatie onder invloed van de coronacrisis op de markt hebben gebracht, konden zich inschrijven voor deze speciale prijs. MarcelvangalenDesign won met Gripz deze prijs.

december

Coronaloket

Na de tweede lockdown die inging op 15 december werd het Coronaloket opnieuw overstelpt met vragen van ondernemers. In de eerste dagen zijn ruim 1.700 vragen gesteld en kende de website bijna 80.000 bezoekers. In totaal heeft het KVK Adviesteam in 2020 bijna 84.000 vragen beantwoord. Het loket scoorde een NPS van 48. Van de vragenstellers was 52% zzp'er en 39% mkb'er. Het totaal aantal sessies op de coronapagina's op KVK.nl bedroeg ruim 5.6 miljoen.

Brexitloket

Vlak voor de kerst maakten de onderhandelaars van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk (VK) bekend dat ze een overeenkomst hebben bereikt over hun toekomstige handelsrelatie. Ondernemers konden zich dit jaar zowel tot het Brexitloket als het KVK Adviesteam wenden met vragen over de handel met het VK en de ontwikkelingen rondom Brexit.

1.3 Onze visie op maatschappelijk verantwoord ondernemen

Mens: KVK ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om zorg te dragen dat álle ondernemers en burgers kunnen meedoen in de (digitale) samenleving. Om deze 'digitale inclusie' te bereiken zetten wij gebruikers centraal, ook vanuit kwetsbare groepen.

Om het leven van ondernemers makkelijker te maken met informatie en advies, moet KVK aansluiten bij de vraag van de ondernemer. Aansluiting houden met ondernemers, die net als onze maatschappij steeds diverser zijn, komt erop neer dat KVK als organisatie aan afspiegeling van die diversiteit moet zijn. Om dit te realiseren in het personeelsbestand heeft KVK het programma KVK Inclusief. Met het programma zet KVK in op gelijke kansen voor alle doelgroepen, ongeacht gender, leeftijd, etnisch-culturele achtergrond of (arbeids)beperking. Het programma richt zich onder andere op inclusieve werving & selectie en inclusief leiderschap. Voor mensen met een (arbeids)beperking bieden we passende banen en interne jobcoaching.

KVK wil een organisatie worden waar iedereen zich welkom voelt, ongeacht achtergrond of extra uitdaging. In 2021 is Diversiteit & Inclusie daarom één van de Key Results van de organisatie. Eind 2020 ondertekende KVK de Charter Diversiteit van Diversiteit in Bedrijf om ons voor lange termijn aan het onderwerp te committeren.

Milieu: op inkoopgebied gaan we voor een gelijk speelveld en bieden we ondernemers optimaal gelijke kansen. Naast de prijs letten we ook op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten (people, planet en profit). We hebben een duurzaam vervoersbeleid waarin het gebruik van openbaar vervoer en de fiets wordt gestimuleerd.

Om vanuit onze rol een bijdrage te kunnen leveren aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen, stimuleren we ondernemers en maken we het hun gemakkelijker om duurzaam te ondernemen via informatie en advies.

Ethiek: we nemen onze verantwoordelijkheid en streven naar een juiste verhouding tussen enerzijds de openbaarheid van het Handelsregister en anderzijds de privacy van

de ingeschreven ondernemer/functionaris. Voor 2021 is er een Key Result opgesteld voor het omlaag brengen van het aantal klachten over privacy en security. Ondernemers kunnen ervan op aan dat wij zorgvuldig met hun gegevens omgaan. De bescherming van persoonsgegevens vormt een belangrijk criterium bij de toets op de verstrekking van de gegevens uit het Handelsregister.

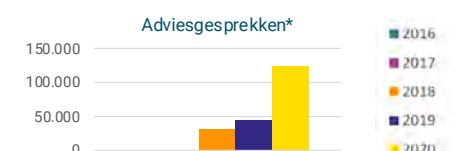
1.4 KVK in cijfers

Bereik

Highlights bereik

Adviesgesprekken*

* cijfers beschikbaar vanaf 2018

De toename in het bezoek aan websites, portals en webinars is voor het grootste deel terug te voeren op informatie over coronamaatregelen en -regelingen die KVK aanbiedt op deze kanalen. Het in maart in het leven geroepen KVK Coronaloket zorgde voor een flinke stijging in het aantal adviesgesprekken.

Waardering

	2019	2020
NPS** Registratie	36	33
NPS Informatie & Advies	-5	5

Handelsregisterinschrijvingen	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal nieuwe inschrijvingen	242.648	249.190	273.078	297.408	297.383
Totaal aantal uitschrijvingen	228.496	216.368	235.184	235.776	255.998
Gedeponeerde jaarstukken	826.059	862.425	843.862	797.784	830.645
Totaal aantal inschrijvingen in het Handelsregister (stand ultimo jaar)	2.688.847	2.692.576	2.898.308	3.027.076	3.128.780

Exportdocumenten	2016	2017	2018	2019	2020
Certificaten van Oorsprong	472.783	496.845	501.476	535.922	509.398
EUR 1/EUR MED-certificaten	59.495	61.595	66.289	67.068	63.087
Legalisaties	255.338	258.797	251.858	246.336	207.431
ATA-carnets	3.205	3.344	3.246	3.323	1.457

Handelsregisterproducten	2016	2017	2018	2019	2020
Uittreksels (papier)	557.035	475.190	388.192	311.401	259.733
Uittreksels inzien via internet	11.727.119	11.475.421	10.370.187	10.783.388	10.988.550
Bedrijfsprofiel	1.958.161	1.821.907	1.412.690	1.218.306	1.179.384
Jaarrekeningen	1.144.104	1.079.275	926.640	831.868	792.544
In het kort	322.849	317.955	276.168	31.756	6.253
Historie	2.409.364	1.057.301	842.208	739.600	700.767
Uittreksel mail/pdf Handelsregister	607.239	639.058	691.698	770.684	839.658
Concernrelaties internet	811.638	767.659	685.645	637.897	593.325
KVK Dataservice	25.661.595	35.896.026	26.951.071	32.292.659	33.108.209
LEI uitgifte	1.702	61.582	16.375	6.350	9.729
LEI verlengingen	11.918	13.300	57.869	65.323	66.220
LEI beëindigingen				9.401	5.330
UBO registraties					58.491

1.5 Dit is onze organisatie

Onze mensen maken KVK tot de vitale en dynamische organisatie die ze graag wil zijn. Eind 2020 waren er 1.862 werkzame medewerkers (31-12-2019 was dat 1.743). Een lichte stijging als gevolg van onder andere de vulling van het UBO-register, maar ook de beweging om binnen de IT-organisatie op te schalen en daarbij interne medewerkers aan te trekken. In totaal zijn in 2020 373 nieuwe mensen gestart binnen KVK. Het werven en onboarden van deze mensen is ondanks de situatie rondom de coronapandemie een prestatie van formaat. Wat verder opvalt is dat, ondanks de pandemie, de gemiddelde betrokkenheid van onze medewerkers met 7,6 wordt beoordeeld.

Het mobiliteitscentrum (MC) van KVK heeft vorig jaar 103 medewerkers begeleid naar uitstroom, de doelstelling was 41. Aan het begin van 2021 worden nog 83 medewerkers ondersteund door het MC. Sinds de start van het MC in 2014 zijn 596 mensen naar uitstroom begeleid.

1.6 Onze financiën

Corona en de impact op onze financiële huishouding

Door de coronacrisis was 2020 financieel gezien een jaar met veel onzekerheden. Toen bleek dat de crisis langer duurde, werd het ook lastiger om in te schatten wat de impact van corona zou zijn op onze inkomsten en uitgaven. We vroegen ons af of ondernemers in deze tijd nog zouden starten, wat de impact zou zijn voor onze exportdocumenten en in hoeverre er nog Handelsregisterinformatieproducten afgenomen zouden worden. Na de zomer ontstond langzamerhand een stabiel beeld. We sluiten het jaar af met reguliere opbrengsten die min of meer in lijn zijn gebleven met onze begroting. Wel zien we dat door corona de inschrijfvergoedingen en exportdocumenten iets achterblijven bij onze begroting. De overige opbrengsten zijn wel een stuk lager dan begroot. Dit komt met name doordat de behandeling van de wetgeving voor UBO in de Eerste Kamer langer duurde, waardoor het UBO-register meer dan een half jaar later 'live' kon gaan.

In de kosten hebben we afgelopen jaar ook een aantal afwijkingen gezien ten opzichte van afgelopen jaren. We hebben forse investeringen gedaan om zoveel mogelijk te

kunnen thuiswerken. Maar deze extra kosten hebben wij volledig kunnen opvangen door lagere kosten in verband met reiskosten, catering etc. Ook hebben we extra capaciteit ingezet in onze Frontoffice, Backoffice en het Servicecenter om alle vragen van ondernemers goed te kunnen beantwoorden en benodigde wijzigingen door te voeren. Met betrekking tot de overige bedrijfskosten heeft KVK gekeken welke uitgaven echt noodzakelijk waren en welke niet. Daarnaast zijn bedrijfskosten anders uitgevallen omdat er online alternatieven zijn bedacht voor de fysieke evenementen. Doordat UBO later 'live' is gegaan, heeft KVK in 2020 minder kosten gemaakt voor de vulling van dit nieuwe register.

Met betrekking tot onze huisvesting is conform de al bestaande overeenkomst het pand in Breda definitief verkocht.

Dit alles resulteert in een nettoresultaat over 2020 van € 4,5 miljoen positief. Te specificeren naar € 2,6 miljoen positief regulier resultaat en € 1,9 miljoen positief transitieresultaat.

Toestand op balansdatum

Het eigen vermogen bedraagt € 52,6 miljoen per eind 2020. Het positieve resultaat over 2020 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Vanuit de strategie KVK'24 verwachten wij het komend jaar belangrijke stappen te zetten in de verdere digitalisering van onze dienstverlening. Dit vergt investeringen en aanpassingen in de organisatie die aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Daarnaast worden wij geconfronteerd met toenemende kosten als gevolg van nieuwe wetgeving.

Voor 2021 wordt uitgegaan van een begroting met een negatief operationeel resultaat van € 10,8 miljoen. De drukkende effecten die dit heeft op de solvabiliteit en liquiditeit kunnen worden opgevangen vanuit de financiële positie die KVK op dit moment heeft. De begroting 2021 is goedgekeurd door het ministerie van EZK.

1.7 Onze blik vooruit

De doelen uit KVK'24 blijven volledig staan

KVK '24 is nog steeds leidend voor de weg die we te gaan hebben. Maar de huidige ontwikkelingen kunnen wij niet negeren. Nederland is geraakt door het coronavirus, een gezondheids crisis, met grote impact op de economie, en die mogelijk leidt tot grote veranderingen in de samenleving. De mate van impact hangt samen met de snelheid om iedereen gevaccineerd te krijgen. Er zijn branches die nog niet direct de impact ervaren of juist nu succesvol (digitale dienstverleners) zijn. En er zijn sectoren die de hardste klappen krijgen zoals de cultuursector, sport, recreatie en horeca. Dit zien we ook terug in het aantal inschrijvingen. Dit hangt uiteraard samen met de maatregelen en het consumentengedrag. Ook in 2021 blijft KVK zich inzetten om ondernemers te ondersteunen in deze onzekere tijden. Het Coronaloket heeft daarbij een cruciale rol.

Een crisis biedt ook kansen

De vorige crisis heeft ons geleerd dat er tijdens een crisis ook nieuwe ondernemingen starten die zeer succesvol kunnen zijn (de meeste jonge quote-noteringen zijn gestart tijdens de crisis). Innovatie is daarom een belangrijk middel om het herstel te versnellen. Des te pijnlijker is het om te zien dat het in het huidige economische klimaat juist lastiger is voor startups om financiering te krijgen. KVK richt zich vanuit haar innovatietaak op belangrijke onderwerpen voor innovatie zoals digitalisering en duurzaamheid.

Fraude en cybercriminaliteit

De versnelde toename van digitalisering van de samenleving heeft ook een keerzijde. Cybercriminaliteit neemt verder toe en cybersecurity is een belangrijk thema op de politieke agenda. KVK ziet vanuit haar adviestaak een belangrijke rol weggelegd om ondernemers voorlichting te geven over preventieve maatregelen en het bewustzijn te vergroten over de gevaren en risico's van fraude en cybercriminaliteit. Ook vanuit

onze registratietaak ondernemen we initiatieven voor fraudepreventie. Denk aan het uitbreiden van de signalering van mogelijke misstanden en malafide praktijken, het uitvoeren van kwaliteitsacties voor het Handelsregister en het ontwikkelen van nieuwe producten en diensten voor ondernemers voor het vaststellen van de identiteit op basis van het Handelsregister.

Ontwikkelingen Handelsregister

Het Handelsregister is continu in ontwikkeling en staat onder grote invloed van de Europese en nationale politiek die gericht is op versterking van de Europese interne markt. De Europese regelgeving, die wordt vertaald in Nederlandse wetgeving, heeft grote gevolgen voor het Handelsregister. Belangrijke thema's hierbij zijn hergebruik van overheidsinformatie, de zorgvuldige afweging tussen openbaarheid en privacy, open data en het Handelsregister als onderdeel van het Stelsel van Basisregistraties. De digitalisering van het Handelsregister zetten we door. Dat uit zich in de toekomst door digitale inschrijvingen en mutaties en de verstrekking van Handelsregisterinformatie middels API's, autorisaties, toegangsmiddelen en licenties.

Belangrijke wetwijzigingen die vermoedelijk in 2021 op ons afkomen zijn onder meer de registratie van bestuursverboden, de registratie van indicatie aantal arbeidsverhoudingen, het opnemen van gegevens in onderzoek, Wet Homologatie Onderhands Akkoord en de wetwijziging om woonadressen van functionarissen van ondernemingen zonder rechtspersoonlijkheid af te schermen. Al met al legt voorgenoemde een behoorlijk beslag op onze IT-portfolio en de inzet van onze mensen.

Tot slot

De onzekerheden rondom Covid-19 blijven groot. Wereldwijd worden vaccinatieprogramma's uitgerold, maar er ontstaan ook nieuwe varianten die mogelijk beter bestand zijn tegen de huidige beschikbare vaccins. De onzekerheden voor ondernemers blijven groot. Verder is er de onzekerheid over Brexit, iets wat grote gevolgen gaat hebben voor Nederlandse ondernemers die internationaal zakendoen. En uiteraard zijn we benieuwd wat de verkiezingen in maart 2021 gaan betekenen voor het economisch beleid in ons land. Wat dit alles ons brengt in 2021 is onzeker maar we zien het nieuwe jaar vol vertrouwen tegemoet.

2. Verslag Ondernemingsraad

2.1 Werkperiode OR 2017-2020

Deze OR is gestart op 6 juni 2017 en had mandaat tot 6 juni 2020. De OR heeft na overleg en goedkeuring van de bestuurder, de vakbonden én het personeel besloten de zittingsduur te verlengen tot 6 februari 2021. Hiermee is voorkomen dat een nog niet ingewerkte OR bij zijn aantreden over complexe dossiers zoals de Blauwdruk Agile Transformatie besluiten moet nemen. Er is een verkiezingscommissie benoemd zodat de verkiezing van 25 t/m 28 januari 2021 kan plaatsvinden.

KVK is in beweging en de OR beweegt mee

De OR voert zijn bevoegdheden participierend uit. De OR levert vroeg in de besluitvorming van de RvB input en voorkomt daardoor dat op het moment van de wettelijke adviserings- of instemmingsaanvraag onnodig tijd verloren gaat. De OR maakt gebruik van medezeggenschapsadviesteams (MAT) en brengt daardoor de medezeggenschap bij de medewerkers op afdelings- of teamniveau.

De OR heeft in 2020 eenmaal fysiek en vier keren online via Microsoft Teams de OR Table Talks gehouden. De OR verzamelt hiermee bij de collega's op een laagdrempelige manier hun meningen en gevoelens over issues die op hun werk spelen.

Deze waardevolle informatie gebruikt de OR bij het agenderen van punten bij de bestuurder.

Relatie tussen OR en bestuurder

De relatie tussen bestuurder en OR is goed. Praktische zaken bespreekt de OR met de gemandateerde vertegenwoordiger van de bestuurder. Hierdoor is in de vergaderingen meer tijd om met de bestuurder over strategische hoofdlijnen te spreken. Bestuurder en OR werken vanuit hun eigen perspectief en verantwoordelijkheid en gaan beiden voor een sterke KVK. De overgang naar de interim-bestuurder Susi Zijderveld is soepel verlopen.

Adviezen en instemmingen

Sinds 2019 werkt de OR met volgcommissies om te monitoren of de voorwaarden, aanbevelingen en afspraken in de gegeven adviezen nagekomen worden. In 2020 heeft de OR aan de bestuurder advies gegeven op de volgende adviesaanvragen:

- advies verhuizing IT/Online
- advies opdracht organisatieontwikkeling
- advies Plan van Eisen Verhuizing Breda
- advies huur kantoor Breda
- advies wijziging Mandaatbesluit

Er is in 2020 ingestemd - met daaraan verbonden voorwaarden - met de volgende instemmingsverzoeken:

- instemming Personeelsvolgsysteem Awareways
- instemming Personeelsvolgsysteem Ontwikkelplein
- instemming Vermoeden misstanden en klachtenregeling ongewenst gedrag

Blauwdruk

In de tweede helft van 2020 heeft het OR-werk sterk in het teken gestaan van de Blauwdruk Agile Transformatie. Deze Blauwdruk beoogt de aanleiding, kaders en noodzaak weer te geven voor de nieuw in te richten organisatie. De in 2019 ingezette weg naar het Agile Maturity Framework (AMF) in de KVK-organisatie moet daarmee vorm krijgen en aansluiting vinden bij de strategie: KVK '24. In deze fase heeft de OR vooral werk gestoken in het stellen van verduidelijkingsvragen over de Blauwdruk en in het ophalen van de signalen van het personeel. Deze signalen zijn doorgegeven aan de bestuurder. Ook zijn er basisafspraken gemaakt over op welke onderdelen en wanneer de OR adviesaanvragen ontvangt over onder andere een nieuw functieboek, plaatsingsbeleid en P-cyclus.

Corona

Als een mist hing in 2020 de zorgen rond het coronavirus om ons heen. Het raakte ons allemaal. Niet alleen onze directe omgeving, maar ook alle ondernemers werden met geheel nieuwe problemen geconfronteerd. De RvB stelde direct een Crisis Management Team samen waarna binnen KVK alle noodzakelijke maatregelen zijn getroffen om zo goed en veilig mogelijk door te kunnen werken. Niet alleen moest KVK aan nieuwe voorschriften voldoen, ook werd het Coronaloket voor ondernemers geopend. De inrichting van de Frontoffice werd aangepast en Backoffice en het Servicecenter kregen een stroom van extra mutaties te verwerken. Kortom, een hectische tijd. Ondertussen ging UBO live. De OR heeft bij al deze zaken aangedrongen op veilige en adequate werkomstandigheden voor medewerkers.

Locatiebeleid en plaats- en tijdonafhankelijk werken

Het mag duidelijk zijn dat het verplichte thuiswerken als gevolg van corona en de veranderingen die zullen plaatsvinden in aanloop naar KVK'24, ervoor zorgen dat er

anders tegen thuiswerk en werken op kantoor wordt aangekeken. Daarom zijn er met de OR afspraken gemaakt over het voornemen van een gefaseerde sluiting van locaties in 2022 en 2024.

Het thuiswerken heeft een grote impact. Weinig mensen willen alleen maar thuiswerken, een minderheid wil met de nu opgedane ervaringen voltijs op kantoor zijn. Er is al op beperkte schaal onderzoek gedaan en ook hier zal de OR zo evenwichtig mogelijk de gevoelens van de medewerkers binnen het besluitvormingsproces meenemen in zijn adviezen.

Het wensenlijstje van de OR

Als eerste een OR-verkiezing met genoeg kandidaten voor een goede, voor het eerst digitale verkiezing. Daarnaast wil de OR een sterke rol blijven spelen in de implementatie van de Agile Transformatie. Hierbij spelen informatie en signalen van de medewerkers een belangrijke rol.

“Ook het turbulente jaar 2020 heeft weer eens bewezen hoe belangrijk medezeggenschap is bij KVK. OR en RvB hebben elkaar goed aangevuld en zo bijgedragen aan betere besluiten. Dat is een compliment aan de RvB, OR en zijn medewerkers!”

Martin Touber, voorzitter van de OR

3. Verslag Centrale Raad

3.1 De raden van KVK

Om ondernemerswensen te vertalen naar concrete dienstverlening met toegevoegde waarde voor ondernemers, geeft een aantal stakeholders inhoudelijke inbreng vanuit adviesraden. De leden van de raden zijn de maatschappelijke antennes van KVK.

De raden hebben een zwaarwegende adviesfunctie in de programmering van onze (toekomstige) activiteiten. Binnen elk van de 5 KVK-werkgebieden (Noord, Oost, Noordwest, Zuidwest en Zuid) is een Regionale Raad met een adviesrol actief. Vanuit hun kennis van ondernemersbehoeften en samenwerking met regionale stakeholders zijn zij betrokken bij de keuze en prioriteitstelling van regio-specifieke KVK-activiteiten.

3.2 Centrale Raad

Op grond van de Wet op de Kamer van Koophandel nemen vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties en deskundigen op het gebied van ondernemen en innovatie zitting in de Centrale Raad. De leden van de Centrale Raad worden benoemd door de minister van EZK. De Centrale Raad heeft een zwaarwegende adviesfunctie in de programmering van de (toekomstige) activiteiten van KVK. De raad vormt een klankbord voor de raad van bestuur voor uiteenlopende onderwerpen. Soms wordt een reflectie gevraagd op beleidsvoornemens van KVK. Ook de ongevraagde advisering vanuit de dagelijkse praktijk van de deelnemers is een belangrijk onderdeel van de agenda van de Centrale Raad. De Centrale Raad zorgt voor inbreng vanuit de doelgroep (ondernemers en werknemers) bij de invulling van KVK-activiteiten. Hiermee heeft de Centrale Raad een programmerende rol in de werkzaamheden van KVK. Naast gevraagd kan de Centrale Raad te allen tijde ongevraagd advies uitbrengen.

In het verslagjaar kwam de raad 5 keer regulier bijeen. De bijeenkomsten met de leden zijn altijd levendig en constructief. De leden hebben een actieve inbreng. De Centrale Raad biedt de RVB - mede door zijn samenstelling - een breed klankbord

waar alle vragen en voornemens van KVK kunnen worden aangekaart. De besproken onderwerpen in 2020 waren divers. De Centrale Raad gaf advies over het jaar- en activiteitenplan, besprak ontwikkelingen zoals internationaal zakendoen en duurzaamheid en gaf feedback over de verdere inrichting van de adviesfunctie van KVK en de informatiethema's waar ondernemers behoefte aan hebben.

Daarnaast is de raad ook bijeengekomen ten behoeve van specifiek advies over de rol van KVK in de advisering aan ondernemers rondom corona. De urgentie van dit onderwerp vroeg om een extra ingelast overleg. Over de voortgang van de werkzaamheden van KVK werd de Centrale Raad via kwartaalrapportages geïnformeerd. Corona maakte van 2020 natuurlijk een bijzonder jaar. Ondernemend Nederland werd hard geraakt door de coronacrisis. Ondernemers zagen door de coronamaatregelen hun omzet aanzienlijk gereduceerd of soms zelfs helemaal wegvallen. Per direct moesten zij op zoek naar nieuwe businessmodellen om de continuïteit van hun bedrijf nieuwe kansen te geven. Met grote snelheid en flexibiliteit heeft KVK een coronaloket georganiseerd om ondernemers te woord te staan over allerlei vragen en problemen waarmee zij als gevolg van de coronamaatregelen werden en worden geconfronteerd. De Centrale Raad heeft deze ontwikkelingen op de voet gevolgd. Het is een uiting van het succes van de veranderingen die met de organisatie van KVK, op basis van de nieuwe wet, 6 jaar geleden zijn ingezet.

De leden van de Centrale Raad hebben hun complimenten ook in een brief aan de minister van EZK overgebracht.

In de septembervergadering nam de Centrale Raad ook afscheid van de voorzitter van de raad van bestuur. De leden van de Centrale Raad zijn van mening dat onder haar leiding de organisatie in positieve zin zich heeft ontwikkeld tot een organisatie die relevant en van toegevoegde waarde is voor Nederland. De snelle acties om tot de inrichting van het Coronaloket te komen, onderstrepen dat. Er staat een fundament waar KVK de komende jaren op kan doorbouwen en ontwikkelen.

“Voor ons als Centrale Raad is door de wijze waarop KVK het Coronaloket heeft aangepakt de meerwaarde van KVK voor de ondernemers in Nederland onmiskenbaar bewezen... Een prestatie van formaat van bestuur en medewerkers van KVK.”

Fried Kaanen - lid van de Centrale Raad en voorzitter Koninklijke Metaal

4. Bedrijfsvoering

4.1 Algemeen

In dit onderdeel leggen we verantwoording af over de belangrijkste aspecten van de bedrijfsvoering. In eerste instantie wordt de corporate governance bij KVK besproken. Hierna komt de totstandkoming van beleidsinformatie aan de orde en lichten we het financieel beheer nader toe. Daaropvolgend wordt ingegaan op de risicoanalyse en het Internal Control Framework. Tot slot wordt de financiële rechtmatigheid en doelmatigheid toegelicht.

4.2 Corporate governance

Voor een goede bedrijfsvoering is de wisselwerking tussen toezicht, beleid en uitvoering voor KVK essentieel.

De leiding van KVK is in handen van de leden van de raad van bestuur. Deze leden hebben - naast hun bestuurlijke verantwoordelijkheid - ook een operationele eindverantwoordelijkheid voor een of meerdere organisatieonderdelen. Op dit moment bestaat de raad van bestuur uit 1 vrouw en 3 mannen. KVK streeft naar een evenwichtige man/vrouwverdeling van de zetels in de raad van bestuur.

De minister van EZK houdt toezicht op de hoofdlijnen van het door de raad van bestuur gevoerde beleid, de uitvoering van de wettelijke taken, realisatie van deze taken en de financiële gang van zaken.

De OR behartigt de belangen van de medewerkers en heeft hierbij instemmings- en adviesrecht. De OR bestaat uit 9 leden en een extern adviseur.

Om ondernemerswensen te vertalen naar concrete dienstverlening met toegevoegde waarde voor ondernemers, heeft een aantal stakeholders inhoudelijke inbreng vanuit adviesraden. Wij onderscheiden hierbij de Centrale Raad en de Regionale Raden.

De Centrale Raad heeft een zwaarwegende adviesfunctie in de programmering van onze (toekomstige) activiteiten. De Centrale Raad kan ook ongevraagd advies uitbrengen, bijvoorbeeld in aanloop naar het jaarplan over aanpassingen in het productassortiment binnen de landelijke taken. De leden van de Centrale Raad worden benoemd door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Binnen elk van de 5 KVK-werkgebieden (Noord, Oost, Noordwest, Zuidwest en Zuid) is een Regionale Raad met een zwaarwegende adviesrol actief. Op basis van een regionale visie adviseren zij over regionale activiteiten. De Regionale Raden worden benoemd door de raad van bestuur van KVK. De Regionale Raden en Centrale Raad hebben ieder maximaal 12 leden. De raden vergaderen ten minste 4 keer per jaar. Eén keer per jaar komen de raadsleden van de 6 Raden bijeen. De vergaderingen van de Raden zijn niet openbaar.

4.3 Totstandkoming beleidsinformatie

KVK werkt met een gestructureerde planning- en controlcyclus (P&C-cyclus). Hierbij wordt op een systematische manier inhoud gegeven aan het proces van richting geven (het besturen, plannen) en het op koers houden (beheersen, control) van de organisatie. In dit proces wordt continu de uitvoering van bedrijfsprocessen bewaakt en waar nodig bijgestuurd. In het proces is ook de relatie van kaderstelling tot en met verantwoording met de toezichthouder en opdrachtgever, het ministerie van EZK, opgenomen.

In onze P&C-cyclus onderscheiden wij 4 fasen:

Fase 1: jaarlijks meerjarenplan en -raming

Fase 2: jaarlijkse ontwerpbegroting: jaarplan en begroting

Fase 3: maand- en kwartaalrapportages

Fase 4: verantwoording (jaarrekening en jaarverslag)

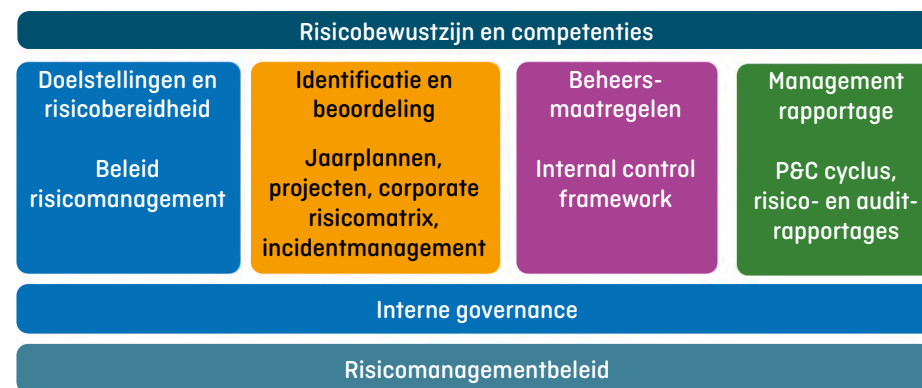
4.4 Risicomanagement en internal control framework

Risicomanagement

Risicomanagement is een integraal onderdeel van de governance van onze organisatie. Het draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen door het tijdig identificeren van risico's en het bepalen van een passende strategie om er mee om te gaan.

Risicomanagementsysteem

Het risicomanagementsysteem is van toepassing op de gehele KVK-organisatie, zowel de reguliere bedrijfsvoering als programma's en projecten. In onderstaande figuur worden de belangrijkste onderdelen van het risicomanagementsysteem weergegeven.

Doelstellingen en risicobereidheid, risicomanagementbeleid, extern toezicht

De risicobereidheid van KVK is gematigd. We streven ernaar om de risico's die onze doelstellingen kunnen bedreigen, proactief te identificeren en te beheersen. Hierbij worden externe kaders en toezicht gevolgd. Risico's worden op basis van impact en kans van optreden geprioriteerd. In het risicomanagementbeleid zijn voor beide aspecten kwantitatieve en kwalitatieve criteria vastgelegd. In 2020 is gestart met het actualiseren van het risicomanagementbeleid, dat in de eerste helft van 2021 wordt afgerond. Aan de orde komen dan onder andere de onderwerpen contextanalyse, kwalificatiecriteria, risk appetite en risicorapportage. Het risicomanagement sluit daarmee aan op de agile besturingsfilosofie en inrichting van organisatie- en besturingsmodel.

Identificatie en beoordeling, managementrapportage

KVK heeft een corporate risicomatrix die periodiek wordt besproken. Elk kwartaal vindt in de vorm van een risicodashboard uitgebreide rapportage plaats over de ontwikkeling van het risico en de voortgang van de mitigerende maatregelen. De corporate risicomatrix is doorvertaald op afdelingsniveau en wordt in de Planning- & Controlcyclus op kwartaalbasis met de verantwoordelijke managers besproken.

Alle belangrijke besluitvormingsdocumenten, waaronder jaarplannen, begrotingen en business cases, bevatten een expliciete risicoparaaf.

Beheersmaatregelen

De belangrijkste beheersmaatregelen zijn ondergebracht in het Internal Control Framework (ICF). In dit framework worden sturende, primaire en ondersteunende processen beschreven. Per proces is een inventarisatie gemaakt van de inherente risico's en de mitigerende beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt dit ICF geactualiseerd en wordt de effectiviteit van de beheersmaatregelen getoetst. De effectiviteit van beheersingsmaatregelen wordt getoetst op opzet en bestaan door Finance & Control, waarna de afdeling Audit de werking toetst. In 2020 is een Governance, Risk en Compliance-tool geïmplementeerd, waarin het ICF is opgenomen. De GRC-tool wordt in 2021 verder gevuld en uitgerold. Het ICF vormt de basis voor de In Control Verantwoording.

Interne governance

Binnen KVK wordt met het 'three lines of defense model' gewerkt. Risicomanagement en interne beheersing zijn primair de verantwoordelijkheid van het management (1e lijn). Hiertoe behoort het identificeren van de belangrijkste risico's en het implementeren van adequate beheersingsmaatregelen. De 2e lijn wordt gevormd door de staffuncties die voor risicomanagement een kaderstellende, coördinerende en monitorrol vervullen, zoals business control en risicomanagement. De afdeling Audit vormt de 3e lijn en geeft de raad van bestuur onafhankelijk en objectief zekerheid over de inrichting en de effectiviteit van het risicomanagementsysteem en werking van de interne beheersing.

Risicobewustzijn en competenties

Voor een effectief risicomanagementsysteem is het risicobewustzijn van medewerkers cruciaal. Risicobeheersing is daarom onderdeel van periodieke gesprekken met medewerkers, e-learnings, masterclasses en introductieprogramma's.

Risico's en beheersmaatregelen

In 2020 zijn onderstaande items als belangrijkste aangemerkt.

Strategie

Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Open data-ontwikkelingen	KVK wordt hiermee op meerdere manieren geconfronteerd: • Verplicht verstrekken informatie vanuit wettelijke taak versus respecteren van privacy van de ondernemer. • Druk op uitvoeringsorganisatie om veranderingen in wet- en regelgeving door te voeren.	• Reputatieschade, claims en/of boetes. • Misbruik van derden van door KVK beschikbaar gestelde gegevens. • Verlies van inkomsten en hogere kosten.	• Scenario-analyse rondom open data. • Proactief betrekken stakeholders bij ontwikkelingen rond open data.
Digitalisering van de dienstverlening	De vernieuwing van de digitale dienstverlening van KVK vergt nieuwe IT-oplossingen. Het risico bestaat dat onvoldoende wordt ingespeeld op de behoefte van de ondernemer. De aanwezig legacy is bovendien een beperkende factor.	• Beperkte en/of trage groei in toegevoegde waarde en kwaliteit dienstverlening voor de ondernemer. • Klantverlies of verminderd bereik.	• Continue meting herkenbaarheid KVK bij stakeholders. • Strategische personeelsplanning, competentie- en talentmanagement. • Invoering agile werken in de gehele organisatie.
Uitvoering IT-programma's	Er moet veel gebeuren op IT-gebied bij KVK. Digitalisering, uitfasering van legacy en implementatie van nieuwe wet- en regelgeving eisen veel van de IT-organisatie. Al deze veranderingen moeten worden doorgevoerd met behoud van continuïteit van dienstverlening.	• Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen. • Druk op organisatie en haar absorptievermogen. • Hoge werkdruk binnen IT-organisatie. • Financiële impact door kostenoverschrijdingen • Gevraagde resources leggen druk op de (reguliere) beheeragenda.	• Invoering Scaled Agile Framework waaronder wekelijkse prioritering werkzaamheden. • Risicomanagement en budgetbewaking per project. • Interne/externe toetsingen en reviews van (onderdelen van) programma's. Bijsturing naar aanleiding van bevindingen.
Informatiebeveiliging	KVK heeft als missie om te zorgen dat ondernemers veilig zaken kunnen doen. Een adequate integrale beveiliging van informatie is daarom essentieel voor de dienstverlening en reputatie van KVK.	• Misbruik, manipulatie of diefstal van data. • Reputatieschade, claims en/of boetes.	• ISMS en certificering op basis van ISO27001. • Inrichting Security Operations Centre. • Awareness trainingen bij zowel nieuwe als bestaande medewerkers. • Fysieke en digitale beveiligingsmaatregelen.

Operatie

Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Business continuïteit	De coronacrisis heeft de risico's voor continuïteit van de dienstverlening blootgelegd. Met inzet van veel mensen en middelen is de dienstverlening niet in gevaar geweest, maar een structurele verbetering is noodzakelijk.	• Continuïteit van de dienstverlening met gevolgen voor klanten. • Reputatieschade.	• Formuleren plan van aanpak en uitbreiden Business Continuity Management. • Investeren in ICT-infrastructuur. • Uniformeren procesbeschrijvingen en IT-afhankelijkheden in de organisatie.
Stabiele IT-omgeving	De uitvoering van complexe IT- programma's leidt tot veranderende eisen aan de informatievoorziening en het IT-landschap. Belangrijke eis is dat de betrouwbaarheid en performance voor onze klanten op niveau blijft.	• Beschikbaarheid en betrouwbaarheid van IT-systemen. • Reputatieschade, claims en/of boetes. • Misbruik door derden van door KVK geregistreerde gegevens.	• Investeren in ICT-infrastructuur en cloud oplossingen. • Internal Control Framework met controls voor de verschillende processen, op basis van het ITIL-referentiekader. • Impactanalyse bij changes. Uitgebreid testen van software en systeemwijzigingen, waaronder performance en ketentests.

Financiële positie en verslaggeving

Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Financiering Handelsregister	Diverse ontwikkelingen leggen een grote druk op de financiering van de Handelsregisteractiviteiten. Hierbij valt te denken aan open data, de vitaalverklaring en de toenemende stroom aan wetgevingstrajecten vanuit zowel de binnenlandse politiek als uit Europees verband. Deze ontwikkelingen zorgen voor een aanzienlijke druk op het operationele resultaat. De coronacrisis heeft tot hogere kosten geleid.	• Negatief resultaat.	• Ontwikkeling nieuw financieringsmodel in overleg met ministerie van EZK. • Kostenbesparing en budgetbewaking.

Compliance wet- en regelgeving

Risicogebied	Toelichting	Mogelijke impact	Maatregelen
Veranderingen in wet- en regelgeving	Compliance heeft bij KVK betrekking op zowel de eigen organisatie en processen als op de producten en diensten die op grond van de wettelijke taken aan onze klanten worden geleverd.	• Reputatieschade, claims en/of boetes	• Risico- en impactanalyse veranderingen in nieuwe en bestaande wetgeving.

4.5 In control verantwoording

Verantwoordelijkheden

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de adequate opzet en effectieve werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Doelstellingen

Het risicobeheersings- en controlesysteem is erop gericht om de voornaamste strategische, operationele, financiële, compliance en verslagleggingsrisico's te identificeren, te beoordelen en te beheersen, met als doel de raad van bestuur een redelijke mate van zekerheid te verschaffen over:

- Het op de hoogte zijn van de mate waarin strategische, operationele, financiële doelstellingen worden gerealiseerd.
- De betrouwbaarheid van de externe en interne financiële verslaglegging.
- Het handelen in overeenstemming met van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Beschrijving risicoprofiel

Het risicoprofiel, het overzicht van de belangrijkste strategische, operationele, financiële, compliance en verslagleggingsrisico's, is opgenomen in het onderdeel Bedrijfsvoering van dit verslag.

Beperkingen

Aan een intern risicobeheersings- en controlesysteem zijn inherente beperkingen verbonden. Er kan daarom geen absolute zekerheid worden gegeven dat de organisatiedoelstellingen en de betrouwbaarheid van rapportages worden gerealiseerd of dat alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude of overtreding van wet- en regelgeving geheel worden uitgesloten.

Evaluatie

De raad van bestuur heeft het risicoprofiel, alsmede de adequate opzet en effectieve werking in het verslagjaar 2020 van het interne risicobeheersings- en controlesysteem geëvalueerd. De effectiviteit van de belangrijkste beheersingsmaatregelen binnen het Internal Control Framework zijn in 2020 getoetst op opzet en bestaan.

Het grootste deel van deze beheersingsmaatregelen is op werking getest. De doorgevoerde en geplande verbeteringen in de interne risicobeheersing zijn besproken met belangrijke stakeholders, waaronder de externe accountant en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

4.6 Doelmatigheid en rechtmatigheid

Doelmatigheid

KVK hanteert richtlijnen als het gaat om de doelmatigheid van uitgaven, waarbij wordt getoetst dat deze passen binnen de doelstellingen van KVK, zoals vastgelegd in het jaarplan, de begroting en afdelingsplannen. Indien materiele uitgaven niet passen binnen de oorspronkelijk vastgestelde kaders van het jaarplan, dan vindt hiervoor vooraf goedkeuring door de raad van bestuur plaats.

Rechtmatigheid

Onder rechtmatigheid wordt begrepen dat baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de volgende wet- en regelgeving: Artikel 44 van de Wet op de Kamer van Koophandel, afdeling 2 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, afdeling Europese staatsteunregels 2012/21/EU artikel 9, mededingingswet, nationale en Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Dit betekent onder andere dat uitgaven worden uit- en aanbesteed in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. KVK handelt hierbij in lijn met de Aanbestedingswet 2012, Europese aanbestedingsregels en interne richtlijnen die een verdere invulling aan de wet- en regelgeving geven.

In 2020 is 99,5% van de inkopen van diensten, leveringen en werken voor alle materieel van belang zijnde aspecten tot stand gekomen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Een bedrag van € 1,0 miljoen aan lasten - die deels zijn gerelateerd aan contracten uit voorgaande periode - is niet conform de geldende regels ingekocht (0,5% van de baten). Het betreft in totaal 4 dossiers, waarbij in 2 gevallen omwille van zorgvuldigheid het nieuwe aanbestedingstraject is vertraagd. KVK voldoet ruim aan de geldende norm, die uitgaat van een maximale afwijking van 2%.

Getekend, 22 februari 2021,

Susi Zijderveld, CEO a.i.
Rodrique Engering, CCOO
Erik Hamoen, CIO
Frank Peters, CFRO

5. Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
<i>in € '000</i>		
1. Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	7.755	6.214
Installaties	217	228
Overige vaste bedrijfsmiddelen	<u>5.974</u>	<u>5.628</u>
	13.946	12.070
2. Vlottende activa		
Handelsdebiteuren	9.118	8.389
Overige vorderingen / overlopende activa	<u>9.737</u>	<u>8.165</u>
	18.855	16.554
3. Liquide middelen	142.448	162.045
Totaal activa	<u>175.249</u>	<u>190.669</u>
PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
<i>in € '000</i>		
4. Eigen vermogen		
Algemene reserve	34.754	32.472
Bestemmingsreserve Transitie	<u>17.879</u>	<u>15.701</u>
	52.633	48.173
5. Voorzieningen		
Personele voorzieningen	<u>72.917</u>	<u>93.375</u>
	72.917	93.375
6. Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Kortlopende schulden	16.512	14.427
Overlopende passiva	<u>33.187</u>	<u>34.694</u>
	49.699	49.121
Totaal passiva	<u>175.249</u>	<u>190.669</u>

5.1 Resultatenrekening

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
A. Opbrengsten uit Rijksbijdrage	117.904	118.667	115.592
B. Opbrengsten uit operationele activiteiten	104.861	99.844	98.544
Bedrijfsopbrengsten	222.765	218.511	214.136
C. Lonen en salarissen	80.915	78.187	74.992
D. Sociale lasten en overige personeelskosten	33.484	25.187	48.931
E. Kosten uitzendkrachten en ingeleend personeel	53.558	55.462	59.917
F. Afschrijving op materiële vaste activa	6.817	4.079	3.240
G. Overige bedrijfskosten	53.621	53.976	47.070
Bedrijfslasten	228.395	216.891	234.150
Bedrijfsresultaat	-5.630	1.620	-20.014
H. Financieel resultaat	3.000	2.840	0
Netto resultaat	-2.630	4.460	-20.014

Het nettoresultaat van € 4,5 miljoen is opgebouwd uit een regulier resultaat van € 2,6 miljoen en een transitieresultaat van € 1,9 miljoen. In onderstaande tabel wordt zichtbaar gemaakt hoe het regulier resultaat en het transitieresultaat zijn opgebouwd:

in € '000	Begroting Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2019	Begroting Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2019
A. Rijksbijdrage	117.904	118.667	115.592	0	0	0
B. Opbrengsten uit operationele activiteiten	102.361	98.244	96.484	2.500	1.600	2.060
Bedrijfsopbrengsten	220.265	216.911	212.076	2.500	1.600	2.060
C. Lonen en salarissen	80.450	77.745	74.568	465	442	424
D. Sociale lasten en overig	32.435	28.545	29.946	1.049	-3.358	18.985
E. Kosten uitzendkrachten en ingeleend personeel	50.824	53.005	55.935	2.734	2.457	3.982
F. Afschrijving op mva	6.817	4.079	3.240	0	0	0
G. Overige bedrijfskosten	53.541	53.771	46.950	80	205	120
Bedrijfslasten	224.067	217.145	210.639	4.328	-254	23.511
Bedrijfsresultaat	-3.802	-234	1.437	-1.828	1.854	-21.451
H. Financieel resultaat	3.000	2.840	0	0	0	0
Netto resultaat	-802	2.606	1.437	-1.828	1.854	-21.451

5.2 Kasstroomoverzicht 2020

in € '000	Ref	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Bedrijfsresultaat		1.620	-20.014
Afschrijvingen	5.5.1	4.079	3.240
Voorzieningen:	5.5.5		
- dotaties		1.989	3.095
- onttrekking		-18.664	-20.487
- vrijval / instroom / uitstroom		-3.783	11.575
Mutatie vorderingen	5.5.2	-2.301	-31
Mutatie kortlopende schulden	5.5.6	578	-2.682
Kasstroom uit operationele activiteiten		-16.482	-25.304
Investerings in materiële vaste activa	5.5.1	-6.515	-7.522
Desinvesteringen in materiële vaste activa	5.5.1	3.400	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-3.115	-7.522
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Netto kasstroom		-19.597	-32.826
Overzicht liquide middelen	5.5.3		
Stand per 1 januari		162.045	194.871
Mutatie liquide middelen (netto kasstroom uit kasstroomoverzicht)		-19.597	-32.826
Stand liquide middelen per 31 december		142.448	162.045

5.3 Algemene toelichting bij de jaarrekening

5.3.1 Algemene informatie

Vestigingsadres

De Kamer van Koophandel (KVK) is een zelfstandig bestuursorgaan. KVK staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 59581883 en is gevestigd op de Sint Jacobsstraat 300, 3511 BT te Utrecht.

Stelselwijzigingen

In 2020 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2020 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

5.3.2 Algemene grondslagen

Algemeen

Dit jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de Kaderwet Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO), de wet Kamer van Koophandel, en de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en hiermee wordt voldaan aan Titel 9 Boek 2 BW. Alle bedragen zijn (voor zover niet anders aangegeven) uitgedrukt in € 1.000.

Resultatenrekening

In de resultatenrekening wordt een vergelijking gemaakt tussen realisatie en de door de minister van Economische Zaken en Klimaat goedgekeurde begroting. Hier is voor gekozen vanwege het karakter van de jaarrekening van KVK: deze is vooral gericht op het afleggen van verantwoording, waarbij de jaarresultaten worden vergeleken met de vastgestelde begroting. Daarnaast zijn de cijfers van het voorgaande boekjaar opgenomen voor vergelijkingsdoeleinden.

KVK is een organisatie waar grote veranderingen worden doorgevoerd. Om een goed inzicht te verstrekken is in aanvulling op het gehanteerde standaardmodel een aanvullende toelichting gegeven op het resultaat. Hierbij wordt het resultaat verdeeld in een regulier- en een transitieresultaat.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest worden opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven activa als ook de verkoopwaarde van de vervreemde activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in liquide middelen heeft plaatsgevonden.

5.3.3 Algemene waarderingsgrondslagen voor balanswaardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of - indien van toepassing - de lagere actuele waarde. Indien sprake is van een lagere actuele waarde wordt dit separaat toegelicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Ontwikkelings- en onderzoekskosten

Uitgaven voor onderzoek- en ontwikkeling worden direct ten laste van het resultaat verwerkt in de resultatenrekening.

Materiële vaste activa

De activeringsgrens voor materiële vaste activa ligt op € 5.000. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen over de geschatte levensduur en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn:

Terreinen	Nihil
Bedrijfsgebouwen	3%
Bouwkundige aanpassingen	10%
Installaties	10%
Computerapparatuur en software	33%
Vervoermiddelen	33%
Overige vaste bedrijfsmiddelen	10%-20%

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde dan wel tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met een noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid. De debiteurengroepen overheden, huurders, corporate accounts en afnemers van ATA-carnets hebben geen of nauwelijks incassorisico en daarom wordt het niet nodig geacht hiervoor een voorziening aan te houden. Voor vorderingen op de overige handelsdebiteurengroepen geldt dat zij voor 100% worden voorzien indien ze ouder dan 180 dagen zijn.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf

maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Instellingen die een wettelijke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen, moeten schatkistbankieren. KVK houdt haar tegoeden aan bij het ministerie van Financiën. Hierbij worden de liquide middelen dagelijks afgestort naar het ministerie. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van KVK.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Op basis van de per 2020 aangescherpte richtlijn RJ252 dient een voorziening te worden gewaardeerd tegen contante waarde indien het effect van tijdswaarde materieel is. KVK heeft in een beoordeling vastgesteld dat de disconteringsvoet van KVK op dit moment een waarde van 0% benadert. Om deze reden wordt geen aanpassing gedaan in de waardering van de voorzieningen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij waardering op basis van contante waarde hiervan materieel afwijkt. Per 31 december 2020 is geen sprake van een materiele afwijking.

Voorzieningen SFB (inclusief Vertrek 2014-2015 en Digitalisering)

Op basis van het vigerende Sociaal Flankerend Beleid (SFB) Rijk kan op grond van boventalligheid bij reorganisatie voor deze groep géén ontslag plaatsvinden en worden boventalligen als verplichte Van Werk Naar Werk (VWNW)-kandidaten aangeduid.

De voorzieningen zijn per eind 2020 evenals eind 2019 gebaseerd op onderstaande uitgangspunten:

- Op persoonsniveau is een inschatting/classificatie gemaakt naar de volgende categorieën:
Classificatie 1: vertrek binnen 2 jaar
Classificatie 2: vertrek tussen 2 en 4 jaar
Classificatie 3: onbemiddelbaar
- De inhoudelijke classificatie is gemaakt door het Mobiliteitscentrum en is gebaseerd op inhoudelijke gronden, dossierkennis en overige aspecten. De inhoudelijke classificatie wordt periodiek herijkt op basis van voortschrijdend inzicht.
- Op basis van de classificatie worden de salariskosten en sociale- en pensioenlasten over de verwachte periode dat de medewerker nog in dienst blijft van KVK voorzien.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde. Bij de berekening van de voorziening jubileumuitkeringen wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Seniorenverlof (Voorziening Partiële Arbeidsparticipatie Senioren (PAS))

In de jaarrekening is een separate voorziening gevormd voor PAS voor medewerkers in de organisatie die gebruikmaken van seniorenverlof. Deze voorziening betreft een inschatting van de kosten die verbonden zijn aan de verminderde inzetbaarheid van de deelnemers uit hoofde van seniorenverlof, berekend als het saldo van de werkgeverskosten minus de eigen bijdrage van de deelnemers.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

5.3.4 Algemene waarderingsgrondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden, in acht nemend hun onderling verband, aan de periode toegerekend waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij reeds tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid. Baten worden pas verantwoord indien deze zijn verwezenlijkt.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in de jaarrekening verwerkt, voor zover zij materieel van aard en voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de resultatenrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de resultatenrekening.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als netto-opbrengsten en kosten in de resultatenrekening naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode). Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de resultatenrekening verwerkt.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Operationele leasing

Bij KVK zijn er leasecontracten voor vervoersmiddelen waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom verbonden zijn, niet bij KVK liggen. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

KVK beoordeelt op regelmatige basis of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het vaststellen van de kasstromen geen disconteringsvoet gehanteerd. Een verlies in verband met een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de resultatenrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn als geen bijzondere waardevermindering voor het actief verantwoord zou zijn.

Fiscaliteit

In het kader van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen valt KVK vanaf 2016 voor de vennootschapsbelasting onder hetzelfde regime als private ondernemingen. KVK beoordeelt haar activiteiten periodiek aan onderzoek in het licht van deze wetgeving en heeft hierover - als onderdeel van horizontaal toezicht - regelmatig overleg met de belastingdienst. De huidige inschatting is dat bij KVK geen Vpb-heffing (over 2020) zal plaatsvinden.

Pensioenregeling

Conform de richtlijn RJ 271.3 inzake de pensioenen zijn de premies van pensioenen als last in de resultatenrekening opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

KVK is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

De belangrijkste kenmerken van de ABP-pensioenregeling zijn:

- pensioenopbouw onder een middelloonregeling: de hoogte van het pensioen is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris en de diensttijd van de werknemer
- opbouw van nabestaandenpensioen voor partner en kinderen onder bepaalde voorwaarden
- opbouw van arbeidsongeschiktheidspensioen
- geen pensioenopbouw boven bruto € 110.111

De dekkingsgraad is de verhouding tussen de bezittingen en verplichtingen. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad en grondslag van het ABP over 2020:

Beleidsdekkingsgraad:	87,6% (31 december 2020)
Actuele dekkingsgraad:	93,2% (31 december 2020)
Grondslag:	actuele marktrente

Indien de beleidsdekkingsgraad van ABP zich bevindt onder de vereiste beleidsdekkingsgraad van 126,6% dient het ABP (jaarlijks) een herstelplan in te dienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Hierin is beschreven hoe het ABP de financiële situatie probeert te herstellen in een periode van 10 jaar. Indien het pensioenfonds verwacht dat het niet lukt om binnen 10 jaar de minimaal vereiste beleidsdekkingsgraad van 126,6% te halen of als de beleidsdekkingsgraad langer dan 6 jaareindes lager is dan 104,2%, dan moeten de pensioenen worden verlaagd.

Vanwege de uitzonderlijke economische omstandigheden in 2020 heeft de minister de regels versoepeld. Uit de vrijstellingsregeling volgt dat er onder bepaalde voorwaarden in 2021 geen minimaal vereiste dekkingsgraadverlaging doorgevoerd hoeft te worden. Een voorwaarde voor het gebruik van de vrijstellingsregeling is dat de actuele dekkingsgraad op 31 december 2020 90% of meer moet zijn. Als dit niet zo is moeten de pensioenaanspraken worden verlaagd in 2021. Aangezien de actuele dekkingsgraad van het ABP per 31 december 2020 met 93,2% boven de 90% ligt hoeft ABP geen verlaging door te voeren.

KVK heeft geen verplichting om in geval de (beleids)dekkingsgraad zich onder de vereiste (beleids)dekkingsgraad bevindt tekorten aan te vullen. Wel kan dit in latere jaren leiden tot een premieverhoging.

5.4 Toelichting op de balans

5.4.1 Materiële vaste activa

in € '000

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Instal- laties	Overige vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Stand per 1 januari 2020				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	10.976	449	16.903	28.328
Cumulatieve waardeverminderingen / afschrijvingen	-4.762	-221	-11.275	-16.258
Boekwaarde per 1 januari 2020	6.214	228	5.628	12.070
Mutaties				
Investerings	2.886	22	3.607	6.515
Desinvesterings	-4.012	-217	-1.355	-5.584
Afschrijvingen	-809	-28	-3.242	-4.079
Waardevermindering	0	0	0	0
Afschrijvingen desinvesterings	3.476	212	1.336	5.024
Saldo mutaties	1.541	-11	346	1.876
Stand per 31 december 2020				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	9.850	254	19.155	29.259
Cumulatieve waardeverminderingen / afschrijvingen	-2.095	-37	-13.181	-15.313
Boekwaarde per 31 december 2020	7.755	217	5.974	13.946

Investerings

De investeringen in bedrijfsgebouwen en terreinen betreffen het revitaliseren van diverse kantoren en de inrichting van het bijkantoor in Utrecht. De investeringen in overige vaste bedrijfsmiddelen betreffen hoofdzakelijk investeringen in IT-hardware waaronder routers en netwerkbeveiliging.

Desinvesterings

De desinvesterings hebben vooral betrekking op de verkoop van het pand en de onderliggende grond in Breda. Daarnaast is in 2020 een deel van de hardware vervangen.

5.4.2 Vlottende activa

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Handelsdebiteuren		
Openstaande posten	9.359	8.845
Voorziening debiteuren	-241	-456
	9.118	8.389

De handelsdebiteuren worden opgenomen tegen de reële waarde. De reële waarde van de handelsdebiteuren benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de handelsdebiteuren en omdat daar waar nodig een voorziening voor oninbaarheid is gevormd. Hierbij wordt, met uitzondering van de debiteurgroepen overheden, huurders, corporate accounts en afnemers van ATA-carnets, een voorziening getroffen voor niet betaalde facturen ouder dan 180 dagen.

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	7.113	6.441
Nog te factureren opbrengsten en subsidies	2.457	1.565
Overige vorderingen en overlopende activa	167	159
	9.737	8.165

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5.4.3 Liquide middelen

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Liquide middelen		
Banken	142.448	162.045
	142.448	162.045

De liquide middelen bedragen ultimo 2020 € 142,4 miljoen. De mutatie liquide middelen ad € -19,6 miljoen wordt veroorzaakt door een negatieve kasstroom uit operationele activiteiten (€ -16,5 miljoen) en een negatieve kasstroom uit investeringsactiviteiten (€ -3,1 miljoen). Zie het kasstroomoverzicht in paragraaf 5.3.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van KVK.

in € '000	Algemene reserve	Bestemmings-reserve Transitie	Totaal
Stand per 1 januari 2019	30.612	37.575	68.187
Resultaat boekjaar	1.860	-21.874	-20.014
Stand per 31 december 2019	32.472	15.701	48.173

in € '000	Algemene reserve	Bestemmings-reserve Transitie	Totaal
Stand per 1 januari 2020	32.472	15.701	48.173
Resultaat boekjaar	4.460	0	4.460
Dotatie/Onttrekking Bestemmingsreserve	-2.178	2.178	0
Stand per 31 december 2020	34.754	17.879	52.633

5.4.4 Eigen vermogen

Met het uitvoeren van de digitaliseringsstrategie van KVK wordt de komende jaren verder gereorganiseerd. Om de hiermee samenhangende kosten op te kunnen vangen is door positieve resultaten in de afgelopen jaren een Bestemmingsreserve Transitie gevormd. De hoogte van de bestemmingsreserve wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de benodigde transitiekosten voor de komende 4 jaar. Vervolgens wordt een dotatie of onttrekking gedaan vanuit de algemene reserve. Het saldo van de bestemmingsreserve bedraagt per 31 december 2020 € 17,9 miljoen benodigd voor transitiekosten voor de jaren 2021 tot en met 2024. Voor 2020 is een dotatie van € 2,2 miljoen vanuit de algemene reserve verwerkt.

Het resultaat ad € 4,5 miljoen is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

5.4.5 Voorzieningen

KVK heeft diverse reorganisaties uitgevoerd en stimuleringsmaatregelen genomen met als doel een kleinere en slagvaardigere organisatie neer te zetten. Hiervoor zijn verschillende voorzieningen opgenomen, waaronder 'Transitie oude kamers' (betreft individuele medewerkers regionale KvK's), 'Sociaal Flankerend Beleid', 'Vertrekstimulering en salarissuppletie', 'Reistijdcompensatie' (regeling in de jaren 2013, 2017 en 2019), 'Vertrek 2014-2015', 'Digitalisering' (afslanking bij de afdeling Deponeringen in 2017 en bij de Front- en Backoffice in 2018 en 2019).

De uitgangspunten voor het bepalen van de voorzieningen zijn opgenomen in de algemene grondslagen voor de balanswaardering. Aanvullende informatie wordt verstrekt per voorziening. Daar waar voorzieningen tevens een kortlopend deel kennen, is dit in de toelichting op de betreffende voorziening vermeld.

Hieronder wordt het verloop per voorziening weergegeven:

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Personele voorzieningen		
Transitie oude kamers	1.387	1.554
SFB / Vertrek 2014-2015 / Digitalisering	25.406	50.691
Vertrekstimulering en salarissuppletie	26.626	20.417
Reistijdcompensatie	332	992
Jubileumuitkeringen	2.784	2.932
Voorziening ZKV / WGA	2.059	1.918
Voorziening (B)WW / art 38 ARAR	6.973	7.470
Voorziening PAS	7.350	7.401
Stand per 31 december	72.917	93.375

De Voorziening Transitie oude kamers bevat reorganisatievoorzieningen met verplichtingen aan personeel die hun oorsprong vinden vóór de ontstaansdatum van de nieuwe organisatie per 1 januari 2014. Het betreft verplichtingen met betrekking tot vertrekpremies en salarissuppletie.

De onttrekkingen van € 0,1 miljoen heeft betrekking op de betaalde verplichtingen aan (ex-)medewerkers. De vrijval ontstaat doordat suppleties aan medewerkers zijn verlaagd, omdat zij door veranderde omstandigheden minder aanspraken hebben.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 1,3 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 0,1 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening SFB/vertrek 2014-2015/Digitalisering		
Stand per 1 januari	50.691	60.975
Dotaties	0	1.619
Onttrekkingen	-9.055	-10.758
Uitstroom	-14.595	-13.964
Instroom	481	17.574
Vrijval	-2.116	-4.755
Stand per 31 december	25.406	50.691

De onttrekkingen in 2020 van € 9,1 miljoen hebben betrekking op de gedurende het jaar doorbetaalde lonen aan de VWNW-doelgroep. De onttrekkingen gaan rechtstreeks ten laste van de gevormde voorzieningen en hebben geen effect op het resultaat 2020.

Daarnaast heeft een onttrekking in het kader van de uitstroom naar ander werk van € 14,6 miljoen plaatsgevonden, verband houdende met uitstroom uit de SFB/Vertrek 2014-2015/Digitalisering voorziening van 103 medewerkers. Met deze medewerkers is in 2020 een vaststellingsovereenkomst gesloten. De verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomsten zijn als instroom opgenomen in de voorziening Vertrekstimulering en salarissuppletie € 13,1 miljoen dan wel de voorziening (B)WW en WGA € 1,5 miljoen.

De instroom in 2020 van € 0,5 miljoen heeft betrekking op 3 medewerkers. De vrijval van € 2,1 miljoen ontstaat door interne detachering en herijking van de individuele inschattingen per medewerker. Het aantal boventallige medewerkers bedraagt 83 (69 fte) per 31 december 2020.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 19,2 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 6,2 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening Vertrekstimulering en salarissuppletie		
Stand per 1 januari	20.417	18.056
Dotaties	506	178
Onttrekkingen	-5.806	-5.678
Instream	13.145	9.043
Overheveling	199	186
Vrijval	-1.835	-1.368
Stand per 31 december	26.626	20.417

De voorziening betreft de verplichting per eind 2020 aan (ex-)medewerkers die recht hebben op een premie vertrekstimulering en/of een periodieke salarissuppletie voor het verschil tussen het salaris bij vertrek uit de huidige organisatie en het overeengekomen salaris bij de nieuwe werkgever tot aan de pensioendatum. Conform het Algemeen Rijksambtenarenreglement wordt op basis van een afgesloten vaststellingsovereenkomst het recht op salarissuppletie voor de eerste 24 maanden veelal ineens uitgekeerd. Nieuwe aanvragen voor salarissuppletie kunnen voor het eerst na 36 maanden opnieuw worden ingediend over het laatst verstreken kalenderjaar.

De dotatie ad € 0,5 miljoen heeft betrekking op herrekeningen van bestaande verplichtingen op basis van de meest recente salarisgegevens alsmede naar de verwachte AOW-leeftijd van betrokkenen. De onttrekkingen in 2020 ad € 5,8 miljoen hebben betrekking op de gedurende het jaar betaalde suppleties en vertrekpremies aan (ex-)medewerkers. De onttrekkingen gaan rechtstreeks ten laste van de hiervoor gevormde voorzieningen en hebben geen invloed op het resultaat 2020.

Daarnaast heeft een toevoeging van € 13,1 miljoen plaatsgevonden welke verband houdt met uitstroom uit de SFB-voorziening/Vertrek 2014-2015/Digitalisering. De vrijval van € 1,8 miljoen ontstaat doordat suppleties aan ex-medewerkers zijn verlaagd, omdat zij door veranderde omstandigheden minder aanspraken hebben.

Het aantal medewerkers opgenomen in de voorziening bedraagt 170 per 31 december 2020.

De stand per 31 december 20120 bestaat voor € 23,1 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 3,5 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening Reistijdcompensatie		
Stand per 1 januari	992	894
Dotaties	0	496
Onttrekkingen	-86	-398
Overheveling	-574	0
Stand per 31 december	332	992

De voorziening Reistijdcompensatie betreft de waarde van compensatie in tijd voor medewerkers die als gevolg van een gewijzigde standplaats na de transitie een langere reistijd hebben. Met de introductie van het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2020 is voor € 0,6 miljoen van de voorziening Reistijdcompensatie opgenomen in het IKB-budget. Daarnaast is er in 2020 € 0,1 miljoen aan compensaties uitbetaald.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 0,2 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 0,1 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening jubileumuitkeringen		
Stand per 1 januari	2.932	3.294
Dotaties	576	600
Onttrekkingen	-444	-510
Vrijval	-280	-452
Stand per 31 december	2.784	2.932

De voorziening is ter gelijkmatige dekking van de kosten voor jubileumuitkeringen (12,5 jaar, 25 jaar, 40 jaar en 50 jaar). Bij de berekening van de benodigde voorziening wordt per persoon rekening gehouden met salaris, mogelijke cao-stijgingen, levensverwachting, blijfkans, nu bekende pensioenleeftijd alsmede een opslag voor sociale lasten.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 2,4 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 0,4 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening ZKV / WGA		
Stand per 1 januari	1.918	1.693
Dotaties	172	10
Onttrekkingen	-177	-275
Uitstroom	-392	-209
Instroom	842	724
Vrijval	-304	-25
Stand per 31 december	2.059	1.918

De voorziening ZKV/WGA bestaat voor een bedrag van € 1,9 miljoen uit WGA-verplichtingen. Gedurende het jaar muteert deze voorziening als KVK beschikkingen ontvangt van het UWV inzake nieuwe WGA-gevallen dan wel herstelmeldingen wanneer medewerkers de werkzaamheden hervatten. De uitkeringsverplichtingen voortkomend uit de wet 'Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten' (WGA) worden periodiek door het UWV per arbeidsongeschikt geraakte werknemer (beslissing gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid na 2 jaar ziekte) in rekening gebracht. De maximale uitkeringsduur voor rekening van de werkgever bedraagt 10 jaar.

De voorziening ZKV/WGA per ultimo 2020 heeft daarnaast betrekking op verplichtingen aan gepensioneerde medewerkers van 3 rechtsvoorgangers ter compensatie van gemaakte kosten voor verzekering van ziektekosten (ZKV) € 0,2 miljoen.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 1,8 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 0,3 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening (B)WW / art 38 ARAR		
Stand per 1 januari	7.470	2.416
Dotaties	646	5
Onttrekkingen	-1.346	-960
Instroom	1.927	6.170
Overheveling	-14	0
Vrijval	-1.710	-161
Stand per 31 december	6.973	7.470

KVK is verplicht eigenrisicodragend voor de Werkloosheidswet (WW). Op grond van artikel 79 WW verhaalt de UWV de uitkering op KVK. Deze bepaling geldt voor alle werkgevers in de sector Overheid en Onderwijs. In 2020 zijn 13 personen ingestroomd - deels vanuit andere voorzieningen - en 19 personen uitgestroomd. Eind 2020 is de verplichting € 7,0 miljoen voor 35 personen.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 5,2 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 1,8 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening PAS		
Stand per 1 januari	7.401	10.147
Dotatie	89	187
Onttrekkingen	-1.619	-1.775
Uitstroom	-303	-2.465
Instroom	1.782	2.213
Vrijval	0	-906
Stand per 31 december	7.350	7.401

De voorziening is gevormd voor verplichtingen uit hoofde van seniorenverlof. Eind 2020 zijn er 173 (2019: 176) medewerkers die gebruik maken van deze regeling. Deze verplichting betreft een inschatting van de kosten die verbonden zijn aan de mindere inzetbaarheid van de deelnemers zijnde het saldo van de werkgeverskosten minus de eigen bijdrage van de deelnemers. De onttrekkingen ad € 1,6 miljoen betreffen de waarde van genoten PAS-dagen van de deelnemers in 2020. Het bedrag vermeld bij

instroom ad € 1,8 miljoen betreft de waarde van de toekomstige dagen van de nieuwe instromers. In 2020 zijn 31 medewerkers ingestroomd in de regeling en zijn 34 medewerkers uitgestroomd.

De stand per 31 december 2020 bestaat voor € 5,9 miljoen uit verplichtingen met een langlopend karakter en voor € 1,4 miljoen uit kortlopende verplichtingen (afwikkeling binnen een jaar).

5.4.6 Kortlopende schulden en overlopende passiva

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Kortlopende schulden		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.161	2.743
Schulden terzake van pensioenen	1.655	1.534
Crediteuren	2.166	2.611
Reservering vakantietoelage	0	3.501
Reservering vakantiedagen	5.530	4.038
Stand per 31 december	16.512	14.427

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Als gevolg van gewijzigde arbeidsvoorwaarden worden vakantietoelage, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage en bovenwettelijke verlofuren met ingang van 2020 opgenomen in het IKB-budget, waarbij jaarlijks in december een afrekening plaatsvindt. Hierdoor bestaat er op 31 december 2020 geen reservering vakantietoelage meer en heeft een relatief hoge salarisbetaling in december plaatsgevonden, met als direct gevolg een hoge schuld per 31 december 2020 voor belastingen en premies sociale verzekeringen.

in € '000	31-12-2020	31-12-2019
Overlopende passiva		
Overlopende passiva	7.536	12.113
Nog te betalen kosten	7.671	7.999
Vooruitontvangen Rijksbijdrage	0	28
Overige vooruitontvangen bedragen	17.980	14.554
Stand per 31 december	33.187	34.694

Alle overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Onder de overlopende passiva zijn bedragen opgenomen inzake vaststellings-overeenkomsten voor een bedrag van € 2,9 miljoen (2019: € 9,4 miljoen). Onder de overige vooruit ontvangen bedragen zijn voorschotten ontvangen ter dekking van het UBO & Trustregister voor een bedrag van € 13,7 miljoen (2019: € 12,4 miljoen). Beide registers worden uitgevoerd voor het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Financiën in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen van geld en financieren van terrorisme (Wwft).

5.4.7 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Mogelijke schadeclaims

Een softwareleverancier heeft in 2009 een rechtszaak tegen KVK NL aangespannen in verband met de levering van het ondernemersplan. In deze zaak is op 24 januari 2014 een cassatie-uitspraak gedaan ten nadele van KVK. In de daaropvolgende schadelastprocedure heeft de rechtbank op 18 december 2019 KVK veroordeeld tot betaling van een bedrag van € 0,2 miljoen vermeerderd met wettelijke rente. Op dit moment loopt tussen partijen een beroepsprocedure.

Langlopende contracten per 31 december 2020

in € '000	1 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Huur	7.652	25.527	4.437	37.616
Autolease	63	0	0	63
Facilitair/ICT	5.792	2.844	0	8.636
Overig	648	291	0	939
Totaal	14.155	28.662	4.437	47.255

De huurverplichting betreft 21 huurlocaties van KVK in Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leeuwarden, Middelburg, Roermond, Rotterdam, Utrecht (2), Woerden (2) en Zwolle. De huurovereenkomsten voor de locaties in Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Rotterdam, Woerden, Groningen en Utrecht (locatie Sint Jacobsstraat 300) hebben een

looptijd tot augustus 2025. De huurovereenkomst in Utrecht (locatie Sint Jacobsstraat 6-8) loopt tot medio 2030.

Gedurende het verslagjaar is voor € 10,2 miljoen aan huurtermijnen (inclusief servicekosten) in de resultatenrekening verwerkt. Daarnaast is er voor € 5,9 miljoen verantwoord voor onderhoud hard- en software, gebouwen en inventaris. De leasekosten voor auto's bedragen in 2020 € 0,2 miljoen.

5.5 Toelichting op de resultatenrekening

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
A. Opbrengsten uit Rijksbijdrage			
Registratietaak	52.800	60.474	52.937
Regionale Ondernemerspleinen	1.500	760	1.263
Voorlichtingstaak	36.000	35.971	36.014
Innovatiestimuleringsstaak	20.604	20.182	18.890
Regiostimuleringsstaak	7.000	1.280	6.488
	117.904	118.667	115.592

De opbrengsten uit Rijksbijdrage zijn conform de afgegeven beschikking door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat op 19 december 2019 en een aanvullende beschikking op 25 november 2020 (loon- en prijscompensatie). De Rijksbijdrage is verstrekt zodat KVK invulling kan geven aan haar wettelijke taken. De in de Wet op de Kamer van Koophandel gedefinieerde wettelijke taken van KVK zijn conform het Europees recht gekwalificeerd als:

- Openbaar gezag (OG): registratietaak, Digitaal Ondernemersplein, regionale ondernemerspleinen;
- niet-economische diensten van algemeen belang (NEDAB): voorlichtingstaak, regiostimuleringsstaak;
- Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB): innovatiestimuleringsstaak.

Voorwaarde bij de definitieve vaststelling van de Rijksbijdrage is dat KVK de staatsteunregels en de aanbestedingsregels in acht heeft genomen. Daarbij worden ook de uitkomsten van de concurrentietoets meegenomen.

Het bedrag aan Rijksbijdrage is € 0,8 miljoen hoger dan begroot. Dit heeft te maken met een licht hogere loon- en prijscompensatie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Ten opzichte van 2019 is de Rijksbijdrage € 3,1 miljoen hoger. Ook dit is vooral toe te rekenen aan de toegepaste loon- en prijscompensatie.

Handelsregisterinformatieproducten

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
B. Opbrengsten uit operationele activiteiten			
HR Informatieproducten	49.190	52.396	50.553
Exportdocumenten	11.300	10.493	11.796
Inschrijfvergoeding	16.900	15.129	14.843
Overige opbrengsten	27.471	21.826	21.352
	104.861	99.844	98.544

De opbrengsten in de categorie Handelsregisterinformatieproducten liggen € 3,2 miljoen hoger dan de begroting 2020 en € 1,8 miljoen hoger dan in 2019. Dit wordt vooral verklaard doordat financiële instellingen in 2020 intensieve complianceprogramma's hebben uitgevoerd, waarbij informatieproducten zijn opgevraagd. Daarnaast zijn, doordat er vanaf 2020 meer ondernemers verplicht zijn om van eHerkenning gebruik te maken, meer raadplegingen van HR-producten geweest door leveranciers van eHerkenningproducten.

Exportdocumenten

Als gevolg van de coronacrisis vallen de opbrengsten uit exportdocumenten € 0,8 miljoen lager uit dan begroot en € 1,3 miljoen lager dan gerealiseerd in 2019. Vooral de omzet uit carnets is lager, doordat de internationale markt van beurzen en evenementen als gevolg van de reisbeperkingen vrijwel geheel is stilgevallen.

Inschrijfvergoeding

Het aantal nieuwe inschrijvingen is ten opzichte van 2019 vrijwel gelijk gebleven. In de begroting was rekening gehouden met een verdere groei in lijn met voorgaande jaren. Deze tendens heeft zich - door onzekerheden in verband met de coronacrisis en veranderende regelgeving voor zzp'ers - niet voortgezet.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn € 5,6 miljoen lager dan begroot. Deze afwijking wordt voornamelijk verklaard door de vertraagde start van het UBO-register. Als gevolg van vertraging in de wetgeving werd pas in september gestart met vulling van het register, terwijl dit vanaf januari begroot was. Het UBO-register is per saldo resultaatneutraal opgenomen in de resultaten van KVK en laat derhalve ook lagere kosten zien. Verder hebben er als gevolg van corona minder fysieke evenementen plaatsgevonden.

Ten opzichte van 2019 stijgen de overige opbrengsten met € 0,5 miljoen. Deze stijging is vooral toe te rekenen aan UBO.

in € '000

	Begroting Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2019
C1. Lonen en salarissen regulier			
Bruto salarissen	80.450	76.518	73.763
Mutatie voorzieningen	0	1.227	805
	80.450	77.745	74.568

De salariskosten zijn lager dan begroot, dit in lijn met lagere interne fte-inzet. Ten opzichte van 2019 is sprake van een stijging die voornamelijk het gevolg is van CAO-stijgingen en licht hogere interne fte-inzet.

Voor een goede vergelijkbaarheid zijn de cijfers van vorig jaar aangepast. De post brutosalarissen is verlaagd met € 9,3 miljoen. De post mutatievoorzieningen is met € 9,3 miljoen verhoogd. Op totaalniveau is de post niet gewijzigd.

	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Formatieoverzicht gemiddeld FTE			
Fulltime-equivalent (FTE) vast	1.220	1.139	1.127
Fulltime-equivalent (FTE) inhuur	366	393	398
	1.586	1.532	1.525

De totale gemiddelde formatie valt 54 fte lager uit dan begroot. De gemiddelde vaste formatie (waarbij de inzet van VWNW-kandidaten is inbegrepen) is 81 fte lager dan begroot, terwijl de inhuur 27 fte hoger is dan begroot. Oorzaken voor de lagere vaste formatie zijn de latere 'live-gang' van UBO en een lager dan begrote invulling

van openstaande vacatures. De begrote afbouw van inleenkrachten als gevolg van efficiencyverbeteringen in het registratieproces en het vervangen van ingeleend personeel bij IT door interne medewerkers werd maar deels gerealiseerd.

Er zijn geen personen werkzaam buiten Nederland.

in € '000

	Begroting Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2019
C 2. Lonen en salarissen transitie			
Bruto salarissen	465	442	424
	465	442	424

De onder transitie verantwoorde lonen en salarissen betreffen de kosten voor de medewerkers van de uitvoeringsorganisatie van het mobiliteitscentrum.

in € '000

	Begroting Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2020	Werkelijk Regulier 2019
D1. Sociale lasten en overige personeelskosten			
Sociale lasten	9.559	9.266	8.729
Pensioenen	13.272	12.691	11.875
Overige personeelskosten	9.604	6.588	9.342
	32.435	28.545	29.946

De sociale lasten, pensioenlasten en overige personeelskosten zijn lager dan begroot, door een lager aantal medewerkers. Tevens zijn er als gevolg van corona minder reiskosten, studiekosten en cateringkosten gemaakt dan begroot.

Ten opzichte van 2019 is sprake van een toename van het aantal medewerkers en zijn de premiepercentages voor sociale lasten en pensioen hoger. Hierdoor zijn de sociale en pensioenlasten gestegen. Ten opzichte van 2019 is sprake van lagere overige personeelskosten als gevolg van coronagerelateerde zaken.

in € '000

	Begroting Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2020	Werkelijk Transitie 2019
D2. Sociale lasten en overige personeelskosten			
Mutatie voorzieningen	483	-3.737	18.412
Overige personeelskosten	566	379	573
	1.049	-3.358	18.985

In dit onderdeel zijn de effecten verwerkt van alle instroom en uitstroom in voorzieningen gedurende 2020.

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
E. Kosten uitzendkrachten en ingeleend personeel			
Kosten uitzendkrachten en ingeleend personeel	53.558	55.462	59.917
	53.558	55.462	59.917

De kosten van uitzendkrachten en ingeleend personeel zijn € 1,9 miljoen hoger dan begroot en € 4,5 miljoen lager dan in 2019. Ten opzichte van de begroting is met name sprake van hogere inhuur bij de Backoffice en het Servicecenter. In vergelijking met 2019 is sprake van een lichte daling van het aantal ingehuurdte fte's, terwijl de kosten aanzienlijk dalen. Dit wordt verklaard door inhuur tegen gemiddeld lagere tarieven.

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
F. Afschrijving op materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	0	809	571
Installaties	0	28	18
Overige vaste bedrijfsmiddelen	6.817	3.242	2.651
	6.817	4.079	3.240

De geboekte afschrijvingskosten zijn conform de in de activastaat weergegeven bedragen. Door uitgestelde investeringen zijn de werkelijke afschrijvingskosten lager dan begroot. In vergelijking met voorgaand jaar is sprake van een stijging als gevolg van geplande vervangingsinvesteringen in de IT-infrastructuur.

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
G. Overige bedrijfskosten			
Huisvesting	13.371	13.119	11.537
Automatisering	14.553	16.304	12.719
Kantoorkosten	5.896	4.345	4.049
PR, marketing en evenementen	11.414	9.412	10.711
Diversen	8.387	10.796	8.054
	53.621	53.976	47.070

De werkelijke overige bedrijfskosten zijn iets hoger dan begroot. Als gevolg van corona zijn er minder evenementen georganiseerd en door thuiswerken zijn de kantoorkosten

achtergebleven op de begroting. Hier staat tegenover dat KVK een deel van computers versneld heeft vervangen om dit thuiswerken beter mogelijk te maken. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt om het Coronaloket bij ondernemers onder de aandacht te brengen. In verband met advisering omtrent de door KVK ingezette agile transformatie zijn de advieskosten hoger dan begroot.

Ten opzichte van 2019 zijn de bedrijfskosten toegenomen. Dit betreft met name hogere licentie-, hardware- en advieskosten.

in € '000	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Specificatie accountantskosten	
Onderzoek van de jaarrekening	165
Andere controleopdrachten	15
Andere niet controlendiensten	31
	211

De kosten voor tot andere niet controlediensten hebben betrekking op onderzoeken ten behoeve van het Rijks ICT-dashboard, een review op de rechtmatigheid van inkopen en een rapportage in het kader van UBO.

in € '000	Begroting 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
H. Financieel resultaat			
Financiële baten	3.000	2.840	0
Financiële lasten	0	0	0
	3.000	2.840	0

De financiële baten hebben betrekking op de verkoop en levering van de grond en het kantoorpand in Breda, welke in 2020 is gerealiseerd.

5.6 WNT-verantwoording

De WNT is van toepassing op KVK. Het voor KVK toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Gegevens 2020

Bedragen x € 1	C.J.G. Zuiderwijk - Jacobs	E.W. Hamoen	F.B.F.M. Peters	R.O. Engering
Functiegegevens	CEO	CIO	CFRO	C000
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-30/9	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.406	178.655	179.765	176.879
Beloningen betaalbaar op termijn	16.792	21.903	21.795	21.839
Subtotaal	158.198	200.558	201.560	198.718
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	150.475	201.000	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	158.198	200.558	201.560	198.718
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	In overeenstemming met de WNT is sprake van een overschrijding als gevolg van een nabetaling inzake vakantiegeld, eindejaarsuitkering	N.v.t.	In overeenstemming met de WNT is sprake van een overschrijding als gevolg van een nabetaling inzake vakantiegeld, eindejaarsuitkering	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

5.6.1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	C.J.G. Zuiderwijk - Jacobs	E.W. Hamoen	F.B.F.M Peters	R.O. Engering
Functiegegevens	CEO	CIO	CFRO	C000
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/02-31/12	01/11-31/12	01/04-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	175.416	158.242	25.858	128.531
Beloningen betaalbaar op termijn	20.582	19.281	3.332	15.727
Subtotaal	195.998	177.523	29.190	144.258
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	177.523	32.422	146.164
Bezoldiging	195.998	177.523	29.190	144.258

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	S.N. Zijdeveld	
Funcctiegegevens	CEO a.i.	
Kalenderjaar	2020	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/10–31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	0
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	520	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	193	N.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand	26.800	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	80.400	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	80.400	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	80.400	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging	80.400	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Gegevens 2020

Bedragen x € 1		
Functiegegevens	VWNW Kandidaat	VWNW Kandidaat
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,21
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	211.264	43.240
Beloningen betaalbaar op termijn	23.230	4.715
Totale bezoldiging	234.494	47.955
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	201.000	42.317
Verplichte motivering van de overschrijding van het individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	Arbeidsvoorwaarden op basis van oude rechten	Arbeidsvoorwaarden op basis van oude rechten

Gegevens 2019

Bedragen x € 1		
Functiegegevens	VWNW Kandidaat	VWNW Kandidaat
Aanvang en einde functievervulling	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,68
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	209.558	131.139
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	209.558	131.139
Beloningen betaalbaar op termijn	22.207	14.616
Totale bezoldiging	231.765	145.755

5.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen die in aanmerking moeten worden genomen voor de jaarrekening.

Getekend, 22 februari 2021,

Susi Zijderveld, CEO a.i.

Rodrique Engering, CCOO

Erik Hamoen, CIO

Frank Peters, CFRO

6. Overige gegevens

6.1 Regeling voor bestemming van het resultaat

Op basis van de Wet op de Kamer van Koophandel stelt KVK jaarlijks een sluitende begroting op en wordt middels de jaarrekening verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en financieel beheer. Zowel begroting als jaarrekening behoeven Ministeriële goedkeuring. Ingevolge artikel 33 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen worden gerealiseerde resultaten ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht.

Het positief resultaat over 2020 ad € 4,5 miljoen is ten gunste van de algemene reserve geboekt.

6.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur van Kamer van Koophandel

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Kamer van Koophandel ('KVK') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van KVK op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). Tevens geeft de paragraaf Rechtmatigheid een juiste en volledige weergave van de financiële rechtmatigheid in 2020.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 en de paragraaf Rechtmatigheid in hoofdstuk 4 Bedrijfsvoering van KVK te Utrecht gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de resultatenrekening over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2020 en het Accountantsprotocol KVK 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van KVK zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

S32H2C67PKRH-5441719-133

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WH Rotterdam, Postbus 8800,
3009 AV Rotterdam
T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

PwC is het merk waarder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK: 54163295), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK: 54160294), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK: 54161027), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK: 54161019), PricewaterhouseCoopers Finance & Insurance Advisory N.V. (KvK: 54161020), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK: 54160293) en andere rechtspersoonlijke entiteiten en dochterondernemingen. Dit document is het algemene verslag van de controle, waarvan het volledige verslag, waaronder meer informatie, te downloaden is op www.pwc.nl. Dit verslag is een algemeen verslag en kan niet worden gebruikt voor andere doeleinden. Het is niet bedoeld om te worden gebruikt voor andere doeleinden. Het is niet bedoeld om te worden gebruikt voor andere doeleinden. Het is niet bedoeld om te worden gebruikt voor andere doeleinden.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- verslag Ondernemingsraad;
- verslag Centrale Raad;
- bedrijfsvoering; en
- de overige gegevens, waaronder de bijlage Resultatenrekening per taak.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT;
- het afleggen van verantwoording aan de minister van Economische Zaken en Klimaat over de financiële rechtmatigheid en het juist en volledig weergeven van de rechtmatige toestand van de baten, lasten en balansmutaties in de paragraaf Rechtmatigheid. Financiële rechtmatigheid houdt in dat deze posten tot stand dienen te komen in overeenstemming met de in de wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.4.2 Rechtmatigheid van het Accountantsprotocol KVK 2020; en voor

Kamer van Koophandel - S32H2C67PKRH-5441719-133

Pagina 2 van 4

- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de paragraaf Rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of KVK in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om KVK te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerode twijfel zou kunnen bestaan of KVK haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel en de paragraaf Rechtmatigheid geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 24 februari 2021
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. A.E. Gerritsma RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Kamer van Koophandel

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, het Accountantsprotocol KVK 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening en de paragraaf Rechtmatigheid afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van KVK.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte criteria voor de financiële rechtmatigheid en de toelichtingen die daarover in de paragraaf Rechtmatigheid staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerode twijfel zou kunnen bestaan of KVK haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

6.3 Resultatenrekening per taak

Resultatenrekening per taak realisatie 2020

in miljoenen €	Directe kosten	Indir. kosten	Totale kosten	Opbr.	Fin. Res.	Rijksbijdrage	Netto res.
Registratie	96,5	41,1	137,6	77,5	0,0	60,5	0,4
Voorlichting	25,2	10,5	35,7	0,0	0,0	36,0	0,3
Innovatiestimulering	14,8	5,3	20,1	0,0	0,0	20,2	0,1
Regiostimulering	2,4	0,8	3,2	1,9	0,0	1,3	0,0
Digitaal OndernemersPlein	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0	0,0	0,0
Fysieke OndernemersPlein	0,6	0,2	0,8	0,0	0,0	0,8	0,0
Wettelijke bevoegdheden & complementaire taken	9,4	5,2	14,6	13,6	2,8	0,0	1,8
Totaal regulier	154,1	63,1	217,2	98,2	2,8	118,8	2,6
Transitie	-0,3	0,0	-0,3	1,6	0,0	0,0	1,9
Totaal	153,8	63,1	216,9	99,8	2,8	118,8	4,5

